

WILLIAM SHAKESPEARE

OTELO, ENN AFRO DAN VENIZ

**(TRADIKSION-ADAPTASION PAR DEV VIRAHSAWMY
TEX SOURS: CAMBRIDGE SCHOOL SHAKESPEARE
EDITE PAR JANE COLES
CAMBRIDGE UNIVERSITY PRESS)**

©Dev Virahsawmy pou tradiksion

LALIS PERSONAZ

OTELO

Enn nwar ki zeneral dan larme Dik Veniz

DESDEMONA

Fam Otelu, tifi Brabantio

YAGO

Port-drapo pou Otelu

EMILIA

Fam Yago, konpagnon Desdemona

KASIO

Lietnan Otelu

BIANGKA

Fam ki amoure ar Kasio

DIK VENIZ

BRABANTIO

Senater dan Veniz, papa Desdemona

RODERIGO

Enn misie dan Veniz ki amoure ar Desdemona

GRASIANO

Frer Brabantio

LODOVIKO

Enn ti fami ar Brabantio

MONNTANO

Gouverner Sip

BANN SENATER VENIZ

BANN MISIE DAN SIP

KLOUNN

Serviter Otelu

MESAZE, PORTPAROL

MIZISIEN, SOLDA, SERVITER

MAREN

Zistwar la pase dan Veniz ek dan Sip

OTELO, ENN AFRO DAN VENIZ

AK 1 SENN 1

DAN VENIZ; LOR SIME, ASWAR

RODERIGO EK YAGO RANTRE

RODERIGO

Foutou! To gard pou twa, pa korek sa!
Twa Yago ki finn servi mo kofor
Koumadir to dibien, to ti konn sa?

YAGO

Ayo mama! Aprann ekoute do ta!
Si sa ti ekziste mem dan mo rev
Modi mwa!

RODERIGO

To pa ti dir mwa ki to air li?

YAGO

Pis lor mwa si sa pa vre! Trwa diniter
Ti al get li pou pled dan mo faver:
Fer mwa vinn so lietnan. Zot ti salie li;
Pa kwar pe rod bout; mo konn mo valer.
Me Misie vantar, Misie arogan
Envant mil exkiz farsi ar palab lager..
Konklizion?
Refiz ekout pledwaye. "Mais mon cher," li dir
"J'ai choisi mon officier."
Kisannla?
Bez sa! Enn exper matematik.
Maykel Kasio, enn zans Florans;
Enn vilen toutouk selibater
Ki pa konn nanye dan lager,
Pli kapon ki kapon, vieyfi manti;
Zis aprann dan liv, bel-bel teori,
Koumadir profeser liniversite.
Zes touy konesans, samem so experyans.
Me li ki finn gagn promocion.
E mwa ki finn kas pake divan li;
Li finn bien trouve dan Rod ek dan Sip
E dan lezot plas 'si - Kretien, Payen;
Mwa mo bizen aksepte lapomad
So dibiter kouma so kreansie
Letan ki Misie-Balans-De-Kolonn
Pe gagn promocion, pe vinn so lietnan.
Mwa mo res zis pion Mazeste Afro!

RODERIGO

Salte la! Si mo gagn li mo pandi li!

YAGO

Pez nene, bwar dilwil! Aster promosion
Kourtiz sertifika, paser bagou.
Fini tradision kot nimer de
Pran plas siperyer. Dir mwa asterla
Si li ti normal ki dan mo leker
Ena plas pou Afro?

RODERIGO

Be demisione!

YAGO

Atann pecho, atann!
Mo bouz fix pou mo dres mo prop papie.
Pa nou tou ki bos; pa tou bos merit
Lwayote, obeisans. Get partou!
To pou trouv souser fer so bon vale,
Zenou kabose, ledou kourbe net,
"Ou pete santi bon mo gran bourzwa."
Pou enn bouse manze, kouma bourik,
Li fouy so prop tom, anter so kadav.
Fwet li, bezsominn la! Ena lezot
Ki konn zwe zot fim; bataz exelan
Me ki konn tir plan zot prop lentere;
Ler pos bien garni, zot dir mwa ki mwa.
Sapo! Sa zom! Roderigo, sa zom.
Sa mwa sa. Pa lot! Ekout mwa matlo.
Si mo ti Afro, pa ti pou Yago.
Ler mo mars ar li mo mars ar momem.
Bondie bien kone ki se pa devwar
Ousa lwayote ki fer mwa roule.
Moter mo desten se mo prop dibien;
Kan mo fer sanblan, mo plen mo ferblan
Me tanki li posib, dimiel dan sourir
Pou may bann toutouk. Bondie beni mwa!
Mo pa ete seki paret mo ete.

RODERIGO

Ki sa nene plat la ena koumsa
Pou reysi so senn?

YAGO

Kriye so papa;
Lev li; may li; anpwazonn so lespri;
Fann palab lor li; fer tifi onte;
Mem si li pe viv dan salon biennet
Fer bebet malang detrir so lape.
Mem si li pe naz dan dilo lazwa
Vers dout dan so ben, fer so dilo kler
Vinn enpe opak.

RODERIGO

Ala lakaz so papa! Mo kriye?

YAGO

Kriye, sem laterer; fer lasasen!
Koumadir dife finn pran dan lavil;
Lamor menase.

RODERIGO

He laba Brabantio! Sir Brabantio!

YAGO

He laba Brabantio! Voler! Taker!
Okip to lakaz! To tifi! To pitay!
Chorr, chorr partou!

BRABANTIO PARET KOT LAFNET

BRABANTIO

He laba, kifer tou sa tapaz la?
Ki pe arive?

RODERIGO

Misie Brabantio, ou fami kot ou?

YAGO

Finn met lakle dan laport?

BRABANTIO

Kifer zot pe dimande?

YAGO

Bez patron, voler, violer! Sanz ou lenz;
Leker dan pens; lamwatie nam finn chal;
Baprrabap! Bouk nwar pe mont kadadak
Lor to kabri blan. Leve, sonn laklos,
Kas somey ronfle sitwayen dan douk
Sinon jab pou fer twa vinn granpapa.
Leve, fou enn bez!

BRABANTIO

Ki'arive? Zot pagla?

RODERIGO

Gran dimoun eski ou konn mo lavwa?

BRABANTIO

Non! Twa ki twa?

RODERIGO

Mo'apel Roderigo.

BRABANTIO

Ayaya Bondie!
Mo'nn deza dir twa aret fer letour;

Direk, san detour, mo finn bien dir twa
Bliye mo tifi. Aster kouma'nn fou
Larak dan latet, kouma deleryom
To ena toupe vinn fer bakanal,
Deranz mo lape.

RODERIGO

Pardon grandimoun...

BRABANNTIO

Pa bliye, chokrra,
Mwa mo'ena pouwar pou fer twa regret
To vilen manier.

RODERIGO

Pa sape Misie!

BRABANNTIO

Ki to rabase? Sipa ki koken!
Nou sivilize, nou pa bann jangli.

RODERIGO

O gran Brabantio, senater Veniz,
Mo lentansion prop, mo lespri onet.

YAGO

Foutou! Dimoun kouma ou refiz priye Bondie parski Satan dir bizen. Parski nou vinn dir ou kiksoz e ou kwar nou bann nenport, ou prefer ki ou tifi karte ar etalon barbar; ou prefer ki ou neve kriye kouma seval fou; ou prefer ki bourik vinn ou kouzen, ki mile vinn ou fami.

BRABANNTIO

Ki kalite verminn ou ete?

YAGO

Mwa gran Misie, mo pe vinn dir ou ki ou tifi ek Misie Afro kole kouma zwit, fer lougarou doub ledou.

BRABANNTIO

Vilen sovaz!

YAGO

Onorab senater!

BRABANNTIO

To pou peye pou sa Roderigo.

RODERIGO

Kouma ou'le Misie me silvouple,
Si ou dakor kouma li pe paret,
Ki ar ou konsantman ki ou tifi
Omilie lanwit pe travers kanal
Pou mont lor lili pitasie Afro,
Be pardonn mwa parski mo'nn fer erer.
Me si ou pa okouran, be lera
Mo pa dan erer. Pa kwar grandimoun

Mo fer malelve, rod sikann ar ou.
Si ou pa'nn dir wi, ou tifi, Misie,
Pe fer makanbo, vann so dinite,
Rod zwisans bisagn ar enn etranze.
Si ou pa'le kwar mwa, chek so lasam.
Si li pe dormi, dimann lapolis
Met mwa dan kaso.

BRABANNTIO

Alim lalimier!

Donn enn labouzi! Tou dimoun leve!
Mo ti toultan per sa pou arive.
Ayo Bondie, kifer ou pini mwa!
Lalimier foutou! Lalimier!

LI SORTI

YAGO

Sori mo matlo! Mo bizen ale.
Mo pa kapav vinn temwen sa kees la
Parski mo bizen fer tou dimoun kwar
Mo lwayal ar sa bezsominn Afro
Parski gouvernman fer li foul konfians
E finn dimann li diriz larme Sip.
Peyna lot dimoun pou fer louvraz la
E mwa mo bizen fer gouvernman kwar
Mo lwayal, fidel ar mo zeneral.
Afro pitasie li dan Kamasout
- Sanbdotel? Plito garsonier, mo kwar -
Gid sa choula la laba. Mwa mo pou
Laba pou defann mo Afro. Salam!

LI SORTI

BRABANNTIO ANPIZAMA RANTRE; LI AKONPAGNE PAR SERVITER KI SARYE FLANBO

BRABANNTIO

Ayo dezoner! Mo tifi finn tir.
Mo lavi aster pou nway dan laont.
Roderigo, dir mwa kot zot ete.
Malere zanfani! Li kol ar koltar
To dir? Maler tom lor latet sor'pa!
Dir mwa kouma to kone limem sa?
Li finn trik sor'pa. Mo peyna parol
Pou dir mo sagren. Ki li ti dir twa?
Lalimier! Plis lalimier! Kit lili!
Eski zot finn marye?

RODERIGO

Wi, sa mo sir.

BRABANNSIO

A Bondie! Li finn sove. Dezoner!
Falepa nou kwar seki nou tifi

Pe rod fer nou kwar. Eski pa posib
Ki li finn servi mazik sorselri
Pou brouy so lespri, detrir inosans
Mo pov-pov tifi? Eh Roderigo,
To pa finn tann bann dimoun koz lor la?

RODERIGO

Wi, sef! Pake fwa.

BRABANNTIO

Al apel mo frer. O Roderigo,
Kifer pa ti twa? Anou fer de group.
Enn pas par isi, lot pas par laba.
Eski to kone kot nou kapav may
Tifi dezoner dan lebra Afro?

RODERIGO

Mo kwar mo kone kot nou pou may zot.
Prepar ou bann zom e swiv mo konsey.

BRABANNTIO

Dir ki bizen fer! Lakaz par lakaz
Mo lev enn larme. Amenn tou bann zarm!
Lev bann ofisie dan servisdewi.
Bon Roderigo, rekonpans pou twa.

ZOT SORTI

AK 1 SENN 2

VENIZ, DIVAN LOTEL KAMASOUT

OTELO EK YAGO RANTRE. ZOT AKONPAGNE PAR SERVITER KI PE SARYE FLANBO

YAGO

Kouma enn solda, touye pa fer per
Me dan sa ka la mo konsians refiz
Touy enn lot imen. Mo peyna kouraz
Pran lavi dimoun. Plizier fwa mo finn
Anvi pik kouto, eklat so leker...

OTELO

Li bon to koumsa.

YAGO

Ler tann li koze,
Rabas ta nenport, zet labou lor ou,
Difisil pou mwa kontrol mo koler.
Mo'anvi fini li.
Sef ou pa'nn dir mwa si maryaz oke.
Tansion sef! Repitasion Brabantio
Telman gran ki fasil pou li manz krann
Tou dimoun, fer kas sakreman maryaz.
Ousa servi so pouvwar pou enpoz

Restriksion lor ou, servi bann lalwa
Pou kas ou konte.

OTELO

Pa traka pou mwa!
Tou dibien mo'nn fer pou sa pei la
Pou pez pli lour dan balans lazistis.
Ena sekre ki si neserer dir
Mo va rann piblik. Mo finn pran nesans
Dan enn gran fami e mo negatif
Pou fonn ler mo pozitiv lev latet.
Yago, mo dir twa, mo extra kontan
Desdemona e liberte mo nam
Pa pou axepete ferm li dan kazot.
Get flanbo laba pe vinn par isi.

YAGO

Sirman Misie senater ek so zom.
Al kasiet andan!

OTELO

Al kasiet? Kifer?
Mo fonksion, mo tit e mo nam san tas
Pou defann mo inosans. Zotmem sa?

YAGO

Ayo konfizion! Pa zot.

KASIO EK BANN OFISIE KI PE SARYE FLANBO, RANTRE

OTELO

Serviter Dik. Mo bon lietnan, Kasio.
Biefte lanwit protez zot tou, ami.
Ena problem?

KASIO

Dik avoy so salam,
Mo Zeneral. Li dir ou lor vites
Vinn zwenn li. Zafer la prese, irzan!

OTELO

To kone ki pe arive koumsa?

KASIO

Mo soupstone ki problem politik
Dan Sip pe sofe. Enn trale mesaz
Vinn enn deryer lot. Bann manm gouvernman
Dan lasal konsey. Zot bien bizen ou.
Kan pa finn trouv ou dan ou rezidans,
Sena finn donn lord plizier divizion
Rod kot ou ete.

OTELO

Sans to finn zwenn mwa.

Donn mwa de minit. Mo koz ar kikenn
E enn timama nou al dan sena.

LI SORTI

KASIO

Yago to kone ki li fer isi?

YAGO

Patron la finn lak enn bato trezor.
Si lalwa dir wi, be li dan mangann.

KASIO

Koz pli kler!

YAGO

Li'nn pas bag!

KASIO

Ar kisannla?

OTELO RETOURNE

YAGO

Ar Bra... Ala bos!

OTELO

Pa perdi letan.

KASIO

Ala enn lot group ki pe vinn rod ou.

BRABANNTIO, RODERIGO EK OFISIE RANTRE. OFISIE ARME PE SARYE FLANBO.

YAGO

Brabanntio sa, Zeneral. Atansion!
So lentansion pa bon.

OTELO

He laba, stop!

RODERIGO

Grandimoun, limem sa!

BRABANNTIO

Pa les li sape!

YAGO

Twa Roderigo? Mo pare pou twa!

OTELO

Ramas zot lepe, tansion li rouye.
Mo bon senater, les sazes koze;
Zarm pa nesaser.

BRABANNTIO

Eta sal voler! Rann mwa mo tifi.
Sal malediksion, to'nn servi mazik.

San to sorselri, zame mo tifi
Ti pou rant dan lak. Enn tifi zoli,
Bon, entelizan, ki'ena bon manier,
Ki'nn refiz demann garson bon fami,
Zame pa ti pou kit sivilizasion,
Kit repitasion pou plonz dan laont
Nwar kouma koltar, Afro kouler jab.
Olie li gagn per, li pe rod plezir?
Nenport kisannla ar enpe zenzen
Kone ki tousa pa ti pou posib
Si to pa ti fer oja pou may li.
Mo kone, mo kapav donn boukou prev.
Alor mo akiz twa ofisielman
Ki to finn servi pratik ilegal
Pou anbet mo tifi, may li dan piez.
Ofisie, aret li. Si li debat,
Servi lafors nesese.

OTELO

He chombo!
Li pa nesese lev bel makanbo.
Si ti nesese ki nou krwaz lepe,
Lontan disan ti pou fini koule.
Kot ou'le nw'ale pou gagn bon verdik?

BRABANNTIO

Dan prizon dabor ziska ki lakour
Pran so desizion.

OTELO

Si mo asepté,
Ki nou Dik pou dir? So bann mesaze
Finn fek enform mwa ki sef gouvènmàn
Bien bizen get mwa. Enn zafer prese.

OFISIE

Vremem sa Senier. Dik Veniz pe siez
Dan lasal konsey. Sirman mesaze
Pe rod ou kot ou.

BRABANNTIO

Konsey pe sieze? Omilie lanwit?
Amenn li ar nou. Mo kees enportan.
Mo sir ki nou Dik ek bann senater
Pou dakor ar mwa parski si les sa
Pase san aksion, sivilizasion
Pou rant dan desbinn. Barbari regne!

ZOT SORTI

AK 1 SENN 3
VENIZ; LASAL KONSEY

DIK EK SENATER RANTE, AL ASIZ OTOUR ENN LATAB. LASAL BIEN EKLERE E BANN SERVITER ALE-VINI

DIK

Sa bann nouvel la bien kontradiktwar.
Difisil trouv kler.

SENATER 1

Pa korobore;
Mo let pe dir ena san set bato.

DIK

Mo let li pe dir ena san karant.

SENATER 2

E pou mwa pe dir ki ena de san.
Mem si lor detay, nou let difere,
Lor problem santral, touletrwa parey:
Bann bato Tirki pe fons drwat lor Sip.

DIK

Nou bliye detay; anou konsantre
Lor problem prensipal. Danze bien gran!

MAREN

(ANDEOR LASENN)

Nouvel irzan! Nouvel irzan! Nouvel irzan!

OFISIE

Enn maren ar mesaz irzan.

MAREN RANTRE

DIK

Ki mesaz irzan?

MAREN

Bann bato Tirki pe al atak Rod.
Kapitenn Anzelo finn donn mwa lord
Fer sa rapor la ar sef gouvernman.

DIK

Ki zot dir lor sa?

SENATER 1

Pe sem konfizion!
Li pa lozik sa. Pe anbet lizie!
Nou tou bien kone ki Sip enportan
Pou Soultan Tirki; pa bliye osi
Ki nou ti lil Sip pa bien proteze
E ki Rod li bien militarize.
Sef Lanpir Tirki pa enn enbesil.
Li pa pou negliz seki profitab
Pou investi tou dan enn trou san fon.

DIK

Mwa mo sir ki Tirk pou atak lil Sip.

OFISIE

Ala nouvo niouz!

ENN MESAZE RANTRE

MESAZE

Onorab dirizan, bato Tirki
Ti pe al ver Rod pou zwenn lezot Tirk,
Gonfle zot lafors.

SENATER 1

Mo ti soupsonn sa!
Komie bato anplis?

MESAZE

Trant, Grandimoun.
Aster zot vire, rebran sime Sip.
Misie Monntano, san per, san repros,
Finn dimann mwa vinn fer sa rapor la.

DIK

Dan Sip ki bizen pare pou fer fas.
Mark Lousikos isi?

SENATER 1

Li'nn al Florens.

DIK

Ekrir li, dir li revini vit-vit.

SENATER 1

Ala Brabanntio ek vayan Afro.

BRABANNTIO, OTELO, KASIO, YAGO, RODERIGO EK BANN OFISIE RANTRE

DIK

Vayan Otelu, nou bien bizen ou
Pou detrir ennmi sivilizasion.
(*ar Brabanntio*) Pardon Brabanntio, mo pa ti trouv ou.
Bienveni Senier, nou bien bizen ou
Led ek ou konsey.

BRABANNTIO

Pardonn mwa Gran Dik, pa problem leta
Ousa gouvernman ki finn obliz mwa
Kit konfor somey me zafer fami
Sitan grav ki tou lezot problem ek
Preokipasion al dan segon plan.

DIK

Ki finn arive?

BRABANNTIO

Mo tifi! Ayo!

BANN SENATER

Ou tifi finn mor?

BRABANNTIO

Pir ki sa! Bien pir!

Longanis finn fer enn louvraz ar li;
Finn gat so lespri, koronp so lekor.
Enn tifi entelizan, bienelve
Zame ti pou dezonor so papa
Si sorselri pa ti brouy so lespri.

DIK

Kisannla sa ki finn servi oja
Pou detrir lespri sitwayen onet.
Dapre nou lalwa, pou sa ofans la
Lapenn kapital sel santans valab
Mem si sa kees la ti konsern lavi
Mo prop eritie.

BRABANNTIO

Mersi Gran Senier!

Ala koupab la: Zeneral Afro
Ki ou finn desid avoy anmision
Pou sov nou patri.

DIK

(ar Otelo) Ki ou'ena pou dir?

BRABANNTIO

Koupab! Koupab! Koupab!

OTELO

O Gran Dik ek onorab senater,
Li vre ki mo'nn pran tifi Brabanntio;
Li vre osi ki mo'nn marye ar li.
Si sa enn ofans, li vre mo koupab.
Mo pa konn fer fraz ki giji zorey;
Depi mo bien zenn ziska resaman
Mo'nn viv dan latant, lor bann sandbatay;
Mo pa konn gran soz apart zarm lager:
Defann, atake; atake, defann.
Si mo sey defann momem par momem,
Mo pou koul momem enpe plis dan fon.
Malgre sa, onorab met e patron,
San servi verni, san servi kouler,
Mo pou rakont zot ki sarm, ki mazik
Mo finn servi pou gagn sa tifi la.

BRABANNTIO

Enn tifi timid ki pa lev lizie
Pou get lepesan; ki onte pou dir
Seki li panse, seki li anvj;

Eski li posib enn tifi koumsa,
malgre so natir, malgre so manier,
So ledikasion al tom amoure
Ar enn vilen zans li per pou gete?
Zis lespri bankal kapav axepte
Ki obeisans kapav derape,
Al kont tradision. Pou konpran tousa
Al get so rezon dan fenfon lanfer.
Mo pe repete ar boukou lafors
Ki li finn servi mazik ek ladrog
Pou may mo tifi dan lak pitasie.
Peyna lot rezon!

DIK

Zis akizasion
Pa ase ditou. Bizen amenn prev;
Anpes prezize vinn bous nou lizie
E les laparans ranplas seki vre.

SENATER 1

Les Otelo koze, donn so version!
Otelo, eski ou finn fer marday,
Servi malefik pou koronp zenes?
Ousa emosion normal, natirel
Finn atas de nam?

OTELO

Silvouple mesie,
Al sers madam la dan nou sanbdotel
E les li koze; les li rakont tou
Divan so papa. Si zot dekouver
Ki mo'nn fer marday, ras tou mo meday
E pran mo lavi.

DIK

Amenn li isi!

OTELO

Yago, al ar zot, to konn landrwa la.

(YAGO SORTI AR DETRWA SERVITER)

OTELO

Letan nou atann, les mo rakont zot
-kouma mo konfes pese ki mo'nn fer-
Mo pou rakont zot fransman, senserman
Ki mo'nn vremem fer pou gagn so leker.

DIK

Koze Otelo!

OTELO

So papa ek mwa nou ti bon kamwad
E souvan-souvan li ti envit mwa

Pou mo rakont li zistwar mo lavi.
 Mo finn dir li tou depi mo zanfan
 Ziska zour ki li ti dir mwa koze.
 Mo ti donn detay lor bann evennman:
 Lager, laviktwar; defet, prizonie,
 Esklav ki pas kord, regagn liberte;
 Vwayaz dan pei kot dimoun etranz,
 Montagn tous lesiel. Desdemona ti
 Kontan ekoute apre ki li ti
 Finn fini okip louvraz dan lakaz.
 Mamzel la ki ti responsab lakaz;
 Vit-vit li ti fer louvraz nesaser
 Pou kapav ekout zistwar mo lavi.
 Enn zour li dir mwa li ti pou kontan
 Si mo rakont li bann bout li'nn rate.
 Mo ti aksepte. Souvan mo soufrans
 Ti fer li plore. Kan li finn konn tou
 So tristes montre senpati pou mwa.
 Li dir tousa bien extraordinier;
 Tris, pli tris ki tris; meyer pa kone;
 Me li ti souet vinn for kouma mwa.
 Lerla li dir mwa si mo konn kikenn
 Ki kontan li, montre li rakonte
 Zistwar mo lavi pou ed li deklar
 Lafors so lamour. Li ti kas lakle
 So lamour pou mwa. Li ti kontan mwa
 Pou mo lavantir, mo ti kontan li
 Parski li sagren mizer mo'nn pase.
 Ala ki mazik ki mo finn servi!
 Ala madam la! Nou les li koze.

DESDEMONA, YAGO EK SERVITER RANTRE

DIK

Mo sir mo tifi ti pou fer parey.
 Mo bon Brabantio, aksepte desten,
 So bon, so move. Enn lepe kase
 Li pli efikas ki lame touni.

BRABANTIO

O Dik Souveren, ekout li avan!
 Si li aksepte ki li amoure
 Bondie pini mwa si mo rod vanzans.
 Vinn la mo tifi! Dir nou si isi
 Ena enn dimoun ki to oblize
 Respe, obeir.

DESDEMONA

Ayo mo papa,
 Divan mwa ena de devwar sakre.
 Ou mo bon papa, ou merit respe,
 Lamour, afeksion ek obeisans.

Me isi ena osi mo mari.
Kouma mo mama ki ti donn ou tou,
Zordi mo devwar obliz mwa donn tou
Afro, mo mari.

BRABANNTIO

Rayt! Mo pran perdi.
Vot Altes, nou okip problem pei.
Eh Misie Afro, ala, san rankinn,
Seki ou finn fini pran, san rankinn,
Me seki mo ti prefer, san rankinn,
Pa donn ou. Akoz twa Desdemona
Mo kontan mo pa ena lot zanfan
Parski mo ti pou atas zot lipie
Pou zot pa sove. Oke Vot Altes!

DIK

Les mo dir kiksoz ki kapav ede:
Fer paran ek zanfan rekonsilie.
Kan gorl enbarab, bizen konsole;
Kan peyna lespwar, li bet reziste.
Si nou plor maler, refiz souy lizie,
Nou pe envit nouvo maler kraz tou;
Kan siklonn feros pe kraz tou partou,
Si nou konn gard kalm kapav blok labou.
Sourir dan maler, maler gagn latet;
Ta larm dan maler, maler vinn atlet.

BRABANNTIO

Alor les bann Tirk pran kontrol pei;
Tank nou gard sourir nou pa pou perdi;
Si nou bous zorey nou pa tann maler
E donk nou maler vinn nou prop boner;
Nou sarye maler ek tou so douler
Si nou fer zefor pou fer fas lanfer.
Bann proverb, Senier, zot ena doub fas:
Timama rapas, timama laglas.
Zis zoli tapaz! Kan leker kase,
Pa zorey ousa lizie ki segne.
Bas! Nou okip problem leta.

DIK

Larme Tirk ki bien ekipe pe al atak Sip. Otelo, ou konn sa plas la bien; so lafors, so febles.
Malgre ki nou gouverner laba li bien konpetan, lopinion zeneral panse ki li preferab ki ou al
laba pou donn enn koudme. Nou kwar li nesaser ki ou abandonn ou plezir ek konfor ki lamour
fek donn ou, pou al okip enn louvraz difisil ek fatigan.

OTELO

Move labitid, O nob senater,
Finn fer lavi dir vinn matla koton.
Mo pa pou kasiet ki mo atire
Par danze ek risk; e san ezite

Mo rant dan konba kont larme Tirki.
Me selman Altes, mo bizen ou led:
Mo bizen pans konfor, sekirite
Pou Desdemona. Falepa ki li
Sarye gro fardo ler mwa mo lor fron.

DIK

Me ena so papa.

BRABANNTIO

Peyna sime!

OTELO

Mo dakor ar li.

DESDEMONA

Mwa'si vot Altes!

Mo pa'le ogmant soufrans mo papa.
O Dik Paternel, ekout mo parol
Ar sarite. Mo petision li senp.

DIK

Dir ki to ole, mo Desdemona.

DESDEMONA

Mo lamour fors mwa viv ar Otelou,
E pou dir mo lamour mo'nn oblize
Ofans mo papa. Mo leker konn bien
Profonder so nam; e dan so lespri
Mo'nn lir so vizaz. Mo admir so gran
Kouraz; admir so grander ek loner.
Si mo res isi ler li pe lager
Mo santi mo pou trair nou lamour.
Mo pa pou kapav viv san so prezans.
O Dik Paternel, les mo al ar li.

OTELO

Vot Altes Rwayal, pran so parol kont.
Pa kwar, gran dimoun, mo pe rod mo bout;
Mo pa pe rod mo prop satisfaksion
Me mo'le sirtou ki Desdemona
Pa soufer dan vid. Li pa merit sa!
Falepa ki zot kwar ki so prezans
Pou anpes mwa fer travay ki bizen.
Non! Non! Non! Zame! Zame mo pou les
Plezir dan lamour kabos disiplinn,
Nway responsabilite dan lakagn.
Si sa arive, servi mo elmet
Pou kwi kari dal; e zet zot malang
Lor mo loner ek mo repitasion.

DIK

Fer tou aranzman zot kwar nesaser.

Okip nou problem san perdi letan.
Anbarke tanto!

DESDEMONA

Tanto Vot Altes?

DIK

Wi, tanto!

OTELO

Rayto!

DIK

Dime gramaten
Konsey pe reyni. Zeneral, swazir
Enn dimoun konfians ki pou transmet ou
Desizyon ki nou pou pran konsern Sip.

OTELO

Ar ou permission, mo dimann Yago,
-Mo fer li konfians- okip mo madam
E sarye mesaz ki ou'ena pou mwa.

DIK

Oke! Bonswar tou dimoun. Brabanntio!
Ou zann kapav nwar me so leker blan.

BRABANNTIO

Adie Otelos! Tret mo tifi bien.
Pa bliye, li finn trair so papa.
Dime li kapav trair so mari.

OTELO

Mo fer li konfians.

DIK, BRABANNTIO, KASIO, SENATER EK SERVITER SORTI

Mo fidel Yago

Mo pe les mo fam sou ou proteksion;
Dimann ou madam okip so biennet
E ed li fer fas bann difikilte.
(*ar Desdemona*) Vinn ar mwa gate. Nou ena enn er
Pou okip detay avan mo depar.
Pa perdi letan. Letan pa atann.

OTELO EK DESDEMONA SORTI

RODERIGO

Yago!

YAGO

Ki bote katalog bizen?

RODERIGO

Ki mo bizen fer?

YAGO

Retourn lakaz, mont lor lili, dormi.

RODERIGO

Mo pe'al met pandi.

YAGO

Si to fer sa, mo lamour pou anpandan. Pa fer fos, Misie, pa fer fos.

RODERIGO

Fer fos! Kan lavi enn martir, res vivan fer fos; kan lamor enn solision, fer fos res vivan.

YAGO

Ayaya baya! Mo ena apepre 30 banane e depi ki mo kapav fer diferans ant profi ek lapert, zame mo finn zwenn enn lom ki konn so vre valer. Avan mo dir mo pou met pandi pou enn laryaz, mo sanz akdenesans ar enn zako.

RODERIGO

Ki mo kapav fer? Mo dakor mo enn piaw me mo pa ena moral pou sanze.

YAGO

Moral? Bel-bel sousou. Nou ki deside ki nou ete. Nou lekor li nou zarden e nou lespri li nou zardinie. Si nou'le plant lerb pikan ousa sem leti; plant lerb aromatik; okip enn sel plant ousa diversifie; les later abandone ousa fertiliz later; nou ki deside si nou ena lespri ek volonte. Dan lavi nou ena larezon pou kontrol derapaz emosionel; si pa ti'ena sa, reflex natirel ti pou fou nou dan ganndol. Sans nou ena larezon pou tengn dife pasion, dezir bisagn, pilsion bavant; seki dimoun apel lamour li anverite enn sovazon ki kapav touy enn gref.

RODERIGO

Pa posib!

YAGO

Lamour li enn vis; enn choula ki touy lespri. Arete matlo! Met pandi? Pandi sat maron, lisien maron. Mo finn deklar mo lamitie pou twa e nou lamitie amare ar lakord labaka. So ler finn vini pou balye karo. Met pitay dan pos babou, met pitay dan pos! Trik lizie ar fos labarb. Met pitay dan pos. Desdemona pou vit rasazie ar Misie Marenwar – met for gagn for – e Koltar pou rod sanz kari. Kouma rafal pasion tengn, sakenn pou ris so kote. Pa per met paryaz. Bann zans marenwar zot kouma yoyo – plen pos babou. Minn ki aster fit so lapeti bien vit pou gagn gou bilenbi long. Madam la parey. Li pou rod laser tann, pa laviann fatige. Met for gagn for. Si to anvi fini mal, swazir metod elegan. Pa met pandi. Chattarrike! Plen tenk mayfrenn! Si serman ant enn zoulou barbar ek enn femel ansaler pa tro for pou mo zeni ek demon lanfer, biento to pou gout so sokola. Defons lakes beta. Met pandi? Pa fer mofinn! Bliye! Si ena pou mor, mor dan nisa. Pa dan bout enn lakord fatra.

RODERIGO

Si mo al delavan, to pou dres mo papie?

YAGO

Pa manti! Si mo per ki to la! Ranpli pos. Mo repet twa, mo air sa zoulou la. Fer mwa konfians. Nou marye pike pou kraz so boja. Benker sek, nou fer korn pous lor latet Afro. Dan vant letan bel bouwersman pe vini. Nouri mons la ar pitay. Dime nou koz plis. Salam!

RODERIGO

Nou pe zwenn dime gramaten?

YAGO

Wi, kot mwa.

RODERIGO

Kont lor mwa.

YAGO

Korek sa! Salam. Pa bliye Roderigo.

RODERIGO

Ki zafer?

YAGO

Pa koz met pandi.

RODERIGO

Non. Kont lor mwa.

YAGO

Salam. Rapel! Mons la bizen boukou pitay.

RODERIGO

Mo vann mo dibien silefo.

LI SORTI

YAGO

Ala kimanier gopia plen mo tenk.
Mo ti pou gaspiy mo lentelizans
Si mo pa ti konn servi mo zeni
Pou mo prop zwisans e pou plen mo pos.
Mo air Koltar e koze fane
Ki li kraz zepis lor mo ros kari.
Pa kone si vre me dan sa ka la
Mo fer koumadir koze la vre-vre.
Li bien estim mwa e sa pou ed mwa
Tourn li anbourik. Kasio enn bon boug.
Les mo reflesi. Les mo reflesi
Kouma pran so plas; pran nisa ar li?
Kouma? Kouma? Me wi! Samem so yes.
Anpwazonn zorey Zeneral zoulou,
Fer li kwar ki Misie Kasio -Maha!-
Pe grat so poson lor lili madam.
Li enn zoli boug, galan polipot.
Fasil soupsonn li manz dan katora
Andeor sime. Misie Marenwar
Li bien-bien naif; pa fer diferans
Ant realite ek seki fer zes.
Fasil ris-ris li, ploz li dan labou,
Fer li vinn bourik.
Weh! Mo finn gagn li! Zafer la finn pran.
Zwisans malefik donn nesans enn mons
Ki plonz lalimier dan fenfon lanfer.

LI SORTI

AK 2 SENN 1

DAN SIP; DAN PLASDIKE

MONNTANO EK 2 NOB RANTRE

MONNTANO

Eski ou trouv kiksoz dan lorizon?

MISIE 1

Bann vag telman ot pa pe trouv nanye.
Pa pe kapav trouv si ena lavwal.

MONNTANO

Lor later osi rafal pe irle,
Sakouy soubasman batiman anpier.
Ar siklonn koumsa mem navir kosto
Gagn difikilte pou ti tini ansam
Mortez ek tenon. Ki pou konsekans?

MISIE 2

Bann bato Tirki oblize kas bann.
Enposib dibout lor laplaz parski
Tourdisman bann vag pe desir bann niaz;
Lekim lor brizan pe al tengn zetwal.
Lamer araze pare pou kraz tou.

MONNTANO

Si flotiy Tirki pa finn ris ater,
Mo bien kwar zot tou dan bel tourdisman.

MISIE 3 RANTRE

MISIE 3

Bon nouvel patron; lager finn fini.
Toufann finn telman sakouy bato Tirk,
Zot finn oblize abandonn zot plan.
Enn navir Veniz ti temwen detres
Bann pov jab Tirki.

MONNTANO

Pa vre! Mersi Bondie!

MISIE 3

Veso Italien
Finn fini zet lank e Maykel Kasio,
Lietnan lebra drwat Otelu Afro
Finn fek debarke. Zeneral Afro
Touzour anplennmer. Li ena mision
Sekirite Sip.

MONNTANO

Enn bon nouvel sa!
Sa zeneral la li enn gran lider.

MISIE 3

Mem si Kasio ge ar maler bann Tirk,
Li bien trakase pou biennet Afro
Parski siklonn la finn separ bato
E li pa kone seki finn ariv
Bato Otelo.

MONNTANO

Bondie protez li!
Mo'nn deza travay sou so komannman
E mo kapav dir peyna so segon
Dan diriz larme. Nw'al dan borlamer
Pou get bato ki finn fek zet so lank
E pou atann larive Otelo.

MISIE 3

Enn bon lide sa! Sak minit pou'ena
Nouvo arivaz.

KASIO RANTRE

KASIO

Mersi pou zot soutien, dirizan Sip.
Bondie ed nou zeneral dan siklonn.

MONNTANO

So bato korek?

KASIO

Enn navir kosto;
Kapitenn bato meyer dan Veniz.
Akoz sa mo sir, san ekzazere,
Pa pou'ena problem.

ENN LAVWA ANDEOR LASENN, "LAVWAL, LAVWAL DAN LORIZON."

ENN MESAZE RANTRE

KASIO

Ki niouz?

MESAZE

Lavil vid. Tou dimoun dan borlamer
Pe kriye ansam, "Get lavwal laba."

KASION

Mo sir bato la, veso gouverner.

TANN ENN KOUT KANON

MISIE 2

Kanon ablan pou salie nou. Mo sir
Aster nou sef finn travers bann danze.

KASIO

Rann mwa enn servis, al gete oumem
Si nou zeneral pre pou debarke.

MISIE 2

Rayto sef!

LI SORTI

MONNTANO

Lietnan, tann dir zeneral finn marye.

KASIO

Enn maryaz beni! So madam depas
Model exelans; mem plim poet fel
Pou dekrir bote fizik ek mantal
Kreatir Bondie ki fer kreater
Tranble ar sirpriz.

MISIE 2 RETOURNE

Ki dernie nouvel?

MISIE 2

Enn Misie Yago finn fek debarke.
Limem portdrapo Zeneral Afro.

KASIO

Veritab mirak. Siklonn, ki finn kraz
Bann bato Tirki, met veso Veniz
Andifikilte, blok so mesanste
Ler bato Desdemona traverse.
Enn bote divinn aret so lelan.

MONNTANO

Kisannla sa?

KASIO

Limem kapitenn, sef nou kapitenn,
Ki nou zeneral ti dimann Yago
Akonpagne e okip so konfor.
Li finn arive san okenn retar.
O Senier Bondie gid bato nou sef,
Amenn li dan por; protez Otelò,
Fer li rezwenn so bon Desdemona,
Anflam nou lespri ki finn vinn bien maf,
E amenn lape dan Sip.

DESDEMONA, YAGO, EMILIA EK RODERIGO RANTRE

Get laba!

Trezor bato la pe vinn lor laplaz.
E bann zom dan Sip, aprann azenou.
Nou tou salie twa ki lesiel beni!

DESDEMONA

Mersi bon Kasio. To finn gagn nouvel
Lamour mo lavi?

KASIO

Li pa ankore la
Me mo finn aprann li pa pou tarde.

DESDEMONA

Mo bien trakase – zot finn perdi bann?

KASIO

Dan sa lager ant lesiel ek lamer
Bato finn kas bann.

TAPAZ ANDEOR LASENN, "LAVWAL, LAVWAL!" TANN ENN KOUT KANON
Mo kwar enn bato!

MISIE 2

Zot salie sitadel. Pa ennmi sa.

KASIO

Al gagn plis nouvel.

MISIE 2 SORTI

Bon Yago, bienveni. (*ar Emilia*) Ou'si Madam.
Pa zalou, Yago, si mo anbras li.
Bon manier obliz mwa donn enn badou.

LI ANBRAS EMILIA

YAGO

Misie, si li donn ou otan lalev
Ki li donn mwa so lalang toulezour,
Ou dan bien patron.

DESDEMONA

Ou fer li onte.

YAGO

Take kaba finn kase, so labous
Res ouver toultan: patapata mem
Kan mwa mo anv kaysou enn tipe.
So lalang bat fol san so laservel.

EMILIA

Aret koz nenport!

YAGO

Ale Madam, axepte. Andeor lakaz enn son pa sorti me dan lakaz, pappa, dife lor bann zom:
lorkes dan salon; rajopeken dan lakwizinn; kan zot dan erer anz manti; fer fos ar zot, Lisifer
mont lor later; lor fer senn zot premie; lor lili... zot okyoupay.

DESDEMONA

Ase, Misie. Aret fann rimer!

YAGO

Rimer Madam? Non! Foul laverite.
Gramaten zot leve pou amize;
Aswar lor lili, zot fer louvraz la.

EMILIA

Zame to pou dir bon kiksoz lor mwa?

YAGO

Mo pa koz manti!

DESDEMONA

E lor mwa, Misie, ki ou pou ekrire?

YAGO

Ayo Gran Madam, ou pe provok mwa.
Mwa mo enn oustad lor rod lipou poul.

DESDEMONA

Ale, dir kiksoz... Finn avoy kikenn
Borlamer?

YAGO

Wi, Madam!

DESDEMONA

(ar limem) Mem mo leker tris

Mo bizen zwe fim... Dir kiksoz lor mwa.

YAGO

Pasians Madam. Mo kreasion bien lant
Pou li dekole. Lakol zak manti.
Mo zeni tarde pou li akouse;
Kontraksion finn koumanse. Baprebap!
Bebet la sorti:
"Si li kler ek saz, bote ek sazes;
Konsom so bote, tilom pran leres."

DESDEMONA

Zoli koze. Me ki pou arive
Si li nwar, malinn?

YAGO

"Si li nwar e malgre sa li malinn,
Ar enn grannwar li pou konn kas lalinn."

DESDEMONA

Nivo pe bese!

EMILIA

Si li kler ek bet?

YAGO

"Seki kler pa bet parski li servi
Talan so lekor pou frang so kabri."

DESDEMONA

Ou nek pe servi bann stereotip, kiltir lakanbiz, fer soular riye. Ki ariv enn fam ki vilen ek bet?

YAGO

"Peyna enn fam ki vilen ek pagli
Ki pa konn servi mem trik ki zoli."

DESDEMONA

La ou finn maye. Pe donn premie pri pou seki dernie. Ki ou pou dir lor enn fam ki telman onet ki mem mesanste oblize sant so louanz?

YAGO

'Seki ti onet e zame laryaz,
Ti bien konn koze, zame fer tapaz;
Ti'ena plen pitay, zame bangole;
Reziste dezir, anmemtan large;
Ler li sap lor kal e li swaf vanzans,
Aksepte enzir, bliye so soufrans;
Li sitan malen, li pa rant dan lak
Ranplas brenzel ar enn toufe zantak;
Li konn reflesi vadire enn liv;
Li pa get deryer kan galan pe swiv;
Sa ki apel sipek...'

DESDEMONA

Ki pou fer ar sa?

YAGO

'Triyang bann gopia, plen tenk ar palab.'

DESDEMONA

Fel! Zero lor san. Zame ekout li Emilia, mem li to mari. Ki ou dir Kasio? Li pa enn konseye san prensip?

KASIO

Li koz senp, langaz solda, pa zargon gran koko.

YAGO

(*ar limem*) Li trap so lame. Yes! Yes! Yes! Koz dan zorey. Pa bizen plis lak pou may sa gran bene la. Mo'nn gagn twa Kasio! Wi, fer zoli sourir ar li. Mo frang twa ar to prop ziedou. Yes! Yes! Yes! Tipti zafer pou ras to meday. Enn zour to pou souete to pa ti anbras bout to trwa ledwa pou dir to ansantman. Yes! Yes! Yes! Kontinie avoy mesaz dan ler. Bon manier. Exelan! Ledwa lor lalev. Taler lasonn rant ar twa.

TANN SON TRONPET

Zeneral Afro! Mo konn so signatir.

KASIO

Limem sa!

DESDEMONA

Nou'al akey li.

KASIO

Me ala li la.

OTELO EK SO LANTOURAZ RANTRE

OTELO

O mo komandan!

DESDEMONA

O mo gran lamour!

OTELO

Mo emerveye pou trouv twa isi
Avan mwa. Desdemona, mo lazwa,
Si sak siklonn amenn otan boner,
Les rafal soufle ziska lamor tengn;
Les bato grenp lor gran montagn dilo,
Desann net anba ziska tous lafer.
Si ena pou mor, aster meyer ler.
Mo leker telman ranpli ar boner
Ki mo sir peyna plis boner ki sa
Dan nou liniver.

DESDEMONA

Non, mo Otelò,
Sak zour ki nou viv, nou boner grandi,
Lamour vinn pli for.

OTELO

To labous beni.
Mo mank parol pou dir twa mo lamour;
Lazwa amar mo lagorz...

ZOT ANBRASE

Ankor enn!
Pou'ena trazedì si garrbarr vini.

YAGO

(ar limem) Zot bien akorde! Ler mo met mo not
Lerla nou gete.

OTELO

Nou al dan sato.
Lager finn fini. Larme Tirk dan tengn.
Ki nouvel mo bon gouverner dan lil?
Gate, mo dir twa, isi to ena
Dimoun ki kontan to prezans isi.
O Desdemona, mo pe rabase
Telman mo ere. Eh mo bon Yago,
Retourn dan lepor pou okip bagaz
Ki dan mo kabinn. Kapitenn bato
Li komann respe. Dir li vinn get mwa
Dan sitadel. Vini Desdemona.
Mo kontan tou finn fini bien.

ZOT TOU SORTI APART YAGO EK RODERIGO

YAGO

(Ar enn serviter) Atann mwa kot lepor. *(ar Roderigo)* Vinn la. Si to enn vre zom – nou grandimoun dir ki enn zom amoure souvan gagn kouraz ki normalman zame li ena – ekout mwa. Lietnan Kasio aswar pou mont lagard. Premie dabor, les mo enform twa ki Desdemona amoure ar li.

RODERIGO

Pa vre! Enposib!

YAGO

Choupchap! Ekoute! Rapel violans so lamour kan zoulou tamtam ti fer so fanor, deklar gran mari? Eski lamour pou tini ler li radote? Pa zis nourri lespwar dan leker silansie. Bizen giji-giji lizie madam la. Lerla louk afro pou degout so anvi. Kan disan nepli marse ar routinn fizik, bizen zafer spesial pou fit lapeti: bote fizik, choula zenes, manier jenntoulmenn. Zoulou tamtam peyna tousa! Akoz li mank tousa, madam la pou gagn repignans, maloker pou chom so lagorz, degou pou ranplas lamour. So prop natir pou dikte li ki pou fer: rezet zoulou tamtam, rod so prop kalite. Reflesi aster, kisannla dapre twa pou pran plas Afro lor lili. Kasio. Enn salte ki konn pas bagou, ki fer zes touy konesans. Tou seki li anvi se kas enn yenn. Sal oportinis ki exper trafike-mardaye. Veritab batar Lisifer. Me sa bezsomm la ena kalite ek kouler ki atir lespri tann e fam Afro finn fini tase.

RODERIGO

Kouma pou kwar sa. Sa fam la paret anzelik.

YAGO

Foutez! Li pa bwar ambrozia me diven ki fer ar rezen. Si li ti anzelik, li ti pou kol ar zoulou tamtam? Makacha beni! To pa ti yam li pe grat-grat so lame? Non?

RODERIGO

Mo ti kwar polites.

YAGO

Polites? Non, polifes. Ledwa signal dezir malis. Lalev sitan pre ki respirasion pe fini maye, fer koustik – lentansion malang. Sa zis so reklam. Pli divan lekor kont lekor kole kouma bigorno lor ros. Bez sa! Swiv mo enstriksion. Mo finn amenn twa depi Veniz; aswar nou manz ar li. Ki bizen fer? Kan so ler vini, mo pou dir twa. Kasio pa konn twa. Profit lokazion dan nwar pou provok li. Mo sir to pou kone kouma profit lokazion. Pa per, mo pou la, koste ar twa.

RODERIGO

Pa konpran.

YAGO

Kasio sap lor kal brit. Mo sir li pou atak twa si to konn provok li. Mo pou servi sa sitiasion la pou fer lotorite dan Sip kas so promosion e sispann so pouvwat. Ler li finn dezonore, li pou fasil pou twa kouma mwa pou nou rant dan bit.

RODERIGO

Korek sa si to fer leneseser.

YAGO

No problemo! Nou zwenn dan sitadel. Mo bizen debark so bagaz. Salam!

RODERIGO

Salam!

LI SORTI

YAGO

(*Ar limem*) Mo pa ena dout Kasio kontan li;
Li kontan Kasio sa mo plis ki sir.
Mo konn Otelo. Mo bizen admet

Li enn bon dimoun e enn bon mari.
Mo bizen admet mo pa ensansib
Bote sa fam la, pa pou fongoyo
Me pou fit vanzans parski mo bien kwar
Misie Otelò finn souk enn ti plas
Ant de dra maryaz. Bizen regle kont:
Li finn gout mo fam; les mo gout so fam.
Si mo pa reysi, omwen mo kapav
Fit so zalouzi, anpes li dormi.
Pou reysi mo kou, mo bizen servi
Enn fatra Veniz, Sir Roderigo,
Pou may dan latrap Sir Mikel Kasio,
Met dibri ant li ek Sir Otelò
-Kasio 'si mo kwar grat poson kot mwa-
Me ki pli zoli, mo fer Sir Zoulou
Remersie mwa pou mo senserite
Parski mo'nn reysi tourn li anbourik,
Detrir so lavi, eklat so menaz,
Savir so lespri. Mo fier mo zenil!
Ar krann grandimoun mo fer satini.

LI SORTI

AK 2 SENN 2

DAN SIP; DAN LARI

PORTPAROL OTELO LIR ENN PROKLAMASION

PORTPAROL

Otelò, nou zeneral nob ek vayan, ena plezir anons zot ki dapre dernie nouvel tou bann bato Tirki finn nofrazé. Pou selebre laviktwar seswar tou dimoun dan Sip pou fete. Pou ena konser, bal, piknik lor laplaz e sakenn pou amize dapre so kiltir ek so gou. Zeneral pe osi enform tou dimoun ki pou ena selebrasion so maryaz ar Madam Desdemona. Restoran, magazen ek laboutik pou res ouver ziska onz-er aswar. Bondie beni Sip ek nou zeneral.

LI SORTI

AK 2 SENN 3

DAN SIP; ENN LASAM DAN SATO

OTELO, DESDEMONA, KASIO EK SERVITER RANTRE

OTELO

Mo bon Maykel, okip sekirite.
Falepa personn al andeor kad.

KASIO

Yago finn gagn lord okip tou detay
E mwa anretour pou soupervaiz tou.

OTELO

Sans nou'ena Yago. Bonswar bon Maykel!

Dime gramaten boner vinn get mwa
Pou enn plan travay. Mo Desdemona,
Mo lamour beni, aster nou kapav
Zwir fri nou lamour. Bonswar tou dimoun!

OTELO, DESDEMONA EK SERVITER SORTI

YAGO RANTRE

KASIO

Korek Yago? To finn okip tou? Nou'al lor platform?

YAGO

Tro boner. Pa'nkor di-zer. Zeneral finn larg nou boner pou al tir zi lamour ar so Desdemona.
Pa kapav blam li. Li pa finn gagn lokazion pou fer aswar galoup kouma fou. Bondie mama! Sa
fam la li enn lasours zwisans pou divinite.

KASIO

Li enn madam siperb!

YAGO

Mo sir dan so katalog, kamasoutra perdi pwen.

KASIO

Li enn madam sivilize, ekilibre ek extra bon.

YAGO

Ayo so lizie! Enn envitasion pou delis sekre.

KASIO

Zoli lizie ki transpir senserite.

YAGO

So lavwa kouma enn envitasion pou sot lor lili.

KASIO

Lavwa mizikal ki envit armoni.

YAGO

Garanti zwisans ant de dra. Lietnan relax. Mo finn amenn enn bon karaf diven e detrwa
kamwad Sip ki anvii bwar lasante Otelu Afro.

KASIO

Seswar non, mo bon Yago. Mo pa tini labwason. Si ti kapav sosyalize san pik enn zafer!

YAGO

Bann bon dimoun sa. Zis enn ver. Mo va bwar leres.

KASIO

Mo finn deza bwar enn melanze ar enn ta zi. Deza mo figir rouz. Si mo pran enn deziem, mo
fouti net.

YAGO

Seswar bizen diwana-mastana. Bann kamwad la pou ofanse si ou refize.

KASIO

Kot zot?

YAGO

Deor, kot laport. Dir zot rantre?

KASIO

Oke me mo pa kontan seki mo pe fer.

LI SORTI**YAGO**

Si mo reysi fer li aval enn ver
Mo sir li pou devir anbalao.
Pou enn bagatel li pou rod lager.
Lot kote gopia, Sir Roderigo
Anba lamer net. Li'nn devid boutey
Pou bwar lasante Madam Otelo.
Li pe mont lagard. Ena trwa zenes
Tabardenn ki kiin defann zot loner
Pou enn wi, enn non. Lalkol pe sorti
Par zot trou zorey. Zot 'si zot degard.
Mo pou met Kasio dan troupo soular.
Enn ti etensel lev bel makanbo.
Choupchap! Zot vini.

KASIO, MONNTANO EK BANN JENNTOULMENN RANTRE

Si tou mars dan lord kouma mo finn plann,
Roule mo Sir Zil, amenn mwa dan por.

KASIO

Non, non ase! Mo'nn deza tro bwar.

MONNTANO

Zis enn tipti. Enn demi topet. Parol solda.

YAGO

Plen bann ver.

LI SANTE

Timimi met zafer la dan sa ver la;
Dan sa ver la, dan sa ver la.
Bay Kedou kan solda swaf
Pa tike pou plen so ver.
Plen bann ver, mo dir!

KASIO

Ala zoli sante la.

YAGO

Mo finn aprann sa dan tavern Anvil kot boutey plen pa fer zot per. Zans Anvil bat zot tou dan sarayon.

KASIO

Pa dir mwa!

YAGO

Soular Anvil zis gagn konpran kan lezot pe tom sek, vomi zot trip.

KASIO

Lasante nou zeneral!

MONNTANO

Mo rann zariko, Lietnan.

YAGO

LI SANTE

Lerwa Mousana ti mari lare,
So kalson ti rapiese,
Servi kravats pou tini li.
Li dir so tayer ti kouyonn li.

Ranpli ver, pa per!

KASIO

Eh Yago, deziem la pli zooli.

YAGO

Ou'le mo refer?

KASIO

Pa nesese! Mo'nn plen ar mousana. Mwa mo konn enn sel zafer. Bondie kone. Ena nam merit sove; ena nam ki sove net.

YAGO

Foul laverite!

KASIO

San ofans personn mo kwar ki mo merite ki sov mwa. Yes!

YAGO

Foul dakor patron!

KASIO

Mo pas avan. Priyorite pou lietnan. Nou'al okip nou zafer. Urgent biznes! Pa kwar mo'nn sou. Detrwa ver pa pou debalans mwa. Mo pa sou vouzot. Sa mo zom. Sa mo lame drwat; sa mo lame gos. Mo dibout drwat. Mo koz drwat. Lefrayt.

TOU DIMOUN

Foul korek sef!

KASIO

Met dan latet ... mo ... pa souuuu ...

LI SORTI

MONNTANO

Nou al lor platform pou mont lagard.

YAGO

Zot trouv sa Misie ki finn fek ale?
Enn mari solda, mari dirizan.
Me get so defo ki nway so verti.
Fer sagren! Me seki pir dan tousa
Zeneral Otelo fer li konfians.

Akoz sa prepar zot pou katastrof.

MONNTANO

Toultan li koumsa?

YAGO

Li sou, li dormi.

Si li pa bwat li fer so travay bien.

Me la ...

MONNTANO

Mo kwar bizen dir Otelo

Ki trouv so kalite san so defo.

Ki ou panse?

RODERIGO RANTRE

YAGO

(Koz ar Roderigo) Al swiv lietnan Kasio.

RODERIGO SORTI

MONNTANO

Li bien grav ki sekirite pei

Lor zepol frazil enn dimoun enstab.

Mo kwar nesese enform zeneral.

YAGO

Pa kont lor mwa pou fer sa Gouverner.

Mo kontan Kasio e mo pou fer tou

Pou ed li sorti.

TAPAZ ANDEOR LASENN; KIKENN PE KRIYE 'OSEKOUR'

Ki pe arive?

KASIO RANTRE, PE GALOUP DERYER RODERIGO

KASIO

Toutouk, salte, verminn ...

MONNTANO

Ki problem lietnan?

KASIO

Enn nwar touni pe rod dir mwa kouma fer mo travay. Mo rant dan so vant, mo sorti lavey lane!

RODERIGO

Tous mwa si to enn zom!

KASIO

To vantar, sovaz!

LI FOU RODERIGO ENN RAKLE

MONNTANO

Lietnan, tini-tini!

KASIO

Larg mwa avan mo kas to lagel!

MONNTANO

Dousman! Lalkol pe koze.

KASIO

Mwa? Souou?

ZOT LAGER

YAGO

(ar Roderigo) Al deor lor vites; kriye lasasen.

RODERIGO SORTI

Mo bon lietnan! Eh mesie, enpe reteni!
Osekour! Lietnan, Gouverner!
Sa ki apel mont lagard?

ENN LAKLOS SONE

Kisannla pe sonn laklos? Minisprens?
Tou dimoun pe leve. Bez lor ou Lietnan.
Ou repitasion dan tengn.

OTELO EK BANN JENNTOULMENN RANTRE. ZOT TOU ARME.

OTELO

Ki sa dezord la?

MONNTANO

Li finn bles mwa Sir!

Mo bizen dokter.

OTELO

Chombo, mo dir zot!

YAGO

Arete Misie Kasio, arete!
Zot pe bliye ki nou pa bann sovaz.
Zeneral Otelo dir zot chombo.

OTELO

Kisannla finn fann zizani isi?
Ki zot kwar aster, zot dan Tirki la?
Barbar pou onte ar seki zot fer!
Onom bienseans aret bakanal!
Si kikenn bouze, li marsand lamor!
Fer aret laklos, pe deranz somey!
Mo bon Yago, twa ki paret bien tris,
Kisannla finn koumans sa dezord la?

YAGO

Pa kone Patron! Tou ti bien trankil.
Enn kou choula la monte, devir tou.
Enn malediksion koumans fer ravaz.
Mo prefer ti mor avan sa douk la.

OTELO

Maykel, dir mwa ki finn ariv zot tou.

KASIO

Pardon Zeneral! Mo dan konfizion.

OTELO

Monntano, twa ki model polites;
To repitasion finn depas frontier;
Ki finn pous twa dan lebra enfernal?

MONNTANO

Zeneral Otelu, mo blesir bien grav;
Plito dir Yago explik evennman;
Difisil pou mo koze – douler for -
Mo pa kwar Senier mwa ki finn fane,
Amwen selfdifens finn vinn enn pese.

OTELO

Pa fer mwa sape! Tansion mo koler
Devir larezon. Pa fors mwa kraz tou!
Kikenn dir mwa vit kisannla finn larg
Sa makanbo la. Si mo may koupab,
Mem si li mo frer, li pou pey bien ser.
Ki pe ariv zot? Dan danze lager,
Kan pep pe gagn per, bann ki responsab
Nou sekirite, kouma bann sovaz,
Kouma bann vwayou pe desir lape
Ek sekirite. Sivilize sa?
Yago, to temwen; aster dir mwa tou.

MONNTANO

Mem si to siperyer entimid twa,
Loner obliz twa koz laverite.

YAGO

Pardonn mwa Senier! Mo prefer zot koup
Mo lalang isi ki dir enn parol
Ki fer mo lietnan gagn problem ar zot.
Sa pa vedir ki laverite pou
Fer li gagn problem. Senier Otelu,
Gouverner ek mwa, nou ti pe koze;
Enn kou san atann, enn dimoun dan pens
Kriye osejour; Kasio par deryer
Menas pou touy li. Senier Monntano
Sey kalme Kasio; mwa mo fons deryer
Pov malere la, anpes li kriye -
So tapaz ti pe efrey bann dimoun
Ki ti pe dormi. Kasio ti galoup
Pli vit; li ti depas mwa. Mo'arete.
Retourne. Ti ena tapaz lepe.
Kasio for-for ti zour gro-gro zoure.

Zame mo finn tann grosierte koumsa!
Timama apre, mo real ver zot.
Zot ti pe lager parey kouma ou
Ti trouv zot apre. Samem tou Senier!
Mem pli bon dimoun parfwa fer erer;
Kasio finn kapav fer enn ti erer
Paret kouma lotla finn bien kapav
Bles Kasio, fer li perdi so pasians.

OTELO

Yago, mo konpran, to pe rod kasiet
Pese mo lietnan. Kasio mo'nn desid
Pou tir to galon, sispann to fonksion.

DESDEMONA RANTRE AKONPAGNE PAR BANN DAMDONER

Gete kouma to'nn deranz mo madam!
Tansion pinision!

DESDEMONA

Ki sa dezord la?

OTELO

Dife la finn tengn. Nou retourn kot nou.
Gouverner, mo pou okip twa momem.

ZOT SARYE MONNTANO, SORTI

Yago mo nom twa sef sekirite.
Kalme bann lespri ki tro exite.
(*ar Desdemona*) Lavi enn solda, to'nn trouve koko,
Souvan li koumsa. Kriz kraz nou repo!

TOU DIMOUN APART YAGO EK KASIO SORTI

YAGO

Ou finn blese Lietnan?

KASIO

Wi, peyna geri!

YAGO

Ase badine!

KASIO

Yago, mo repitasion finn fini, Yago, repitasion. Mo nam imortel finn al dan tengn; zis lekor bebet ki la. Kan repitasion fini, lavi pa vo nanye.

YAGO

Fouf! Mo ti kwar sa koson la ti bles ou. Repitasion enn foutez. Tank ena lavi nou fer repitasion; kas li, ranz li, repar li, makiy li. Ou finn fer mwa per pou nanye. Pa fasil ar ou bos! Zeneral Otelon finn sap lor kal; taler li pou reflesi e li pou realize ki enn Afro bizen soutien enn jenntoulmenn Veniz. Konn organiz lobi e ou pou regagn ou plas e kikfwa enn promosyon.

KASIO

Mo prefer fer petision pou dimann plis mepri. Mo finn desevar enn gran lider. Mo merit mo pinision. Enn soular; enn nenport; enn vantar deklar fezer, fer fanor. Zaze, zoure, zestikile.

Artikil gonaz. ... Lalkol to vre nom se Satan.

YAGO

Kisannla ou ti pe swiv ar ou lepe? Ki li ti fer ou?

KASIO

Pa kone!

YAGO

Fer enn ti zefor.

KASIO

Vagman mo rapel enn pake zafer san okenn prezision. Mo finn lager. Kifer? Pa kone. Ayo Bondie, par momem mo finn vers pwazon dan lestoma pou touy mo servo. Ar lapeti, mo finn fer zanfan Bondie vinn esklav demon.

YAGO

Be ou paret korek. Ou finn geri vit.

KASIO

Soulezon vinn sibaltern lakoler. Aster mepri pou mo prop ekzistans ranplas tou. Lamor enn delivrans!

YAGO

Ayo Patron! Ou tro sever ar oumem. Kan konsider sitiasion dan pei, li enn move moman. Ti pou bon si sa pa ti arive. Me li finn arive. Aster bizen gete kouma pou redres labar.

KASIO

Ler mo dimann li re-entegre mwa li pou dir mwa mo enn soular. Mem si mo ti enn mons set latet mo ti pou kwak ar sa komanter la. Eski enn sovaz, enn boufon kouma mwa kapav revinn rezonab? Ah larak! Sak gout se demon anpersonn!

YAGO

Pa ekzazere! Enn ti drink li extra bon pou lasante moral ek sosial. Ou kone mo apresie ou?

KASIO

Wi, mo kone. ... Kasio soular!

YAGO

Mem pli gran dimoun finn deza soule ar larak. Bliye sa! Aster anou gete ki nou kapav fer pou dres ou papie. Zeneral Otelo so madam finn vinn so zeneral. Mo kapav dir sa parski li konsantre tou so lenerzi lor apresiasion ek admirasion so bote, so verti. Al get li, plengn ar li, sipliy li pou ki li pled dan ou faver pou ou regagn ou plas. Madam la telman bon ek zenere ki li pou fer plis ki bizen pou dres ou papie. Sipliy li pou met enn bandaz pou remet ansam de bout ki finn separe e mo kapav parye ki lamitie brize pou vinn pli for ki avan.

KASIO

Mersi! Enn bon konsey sa!

YAGO

Mo lavi toultan motive par senserite ek bonte onet.

KASIO

Mo dakor. Boner dime gramaten mo pou al get bon Madam Desdemona pou dimann li ed enn malere. Bizen trouv enn sime sorti.

YAGO

Parfe! Sori Patron, mo bizen al okip mo devwar.

KASIO

Bonswar, mo bon Yago.

LI SORTI

YAGO

Ki sa toutouk la kapav dir aster
Ki mo enn verminn kan mo donn gratis
Bon konsey onet ki fer de dousmann
Vinn torsenn kole? Li bien fasil sa,
Gagn Desdemona so soutien senser.
Natir madam la ranpli ar bonte;
San difikilte li fer 'Ton Zoulou
Rezet bann prensip parski so pasion
Finn fini may li, bayonn, ligot li.
Madam la kapav vir-vir, tourn-tourn li;
Ranz bien so kari, plen so vant gourman
Ar masala rar. Mwa mo enn verminn?
Mwa ki pe montre sime redanpsion?
Ah Sover Lanfer! Kouma Lisifer
Mo plan diabolik degize ar blan
Annyo kotone. Ler Desdemona
Pe pled anfaver so galan Kasio,
Mwa mo pou plen zorey zoulou tamtam
Ar sa mesaz la: "Galan finn pran plas
Dan lili maryaz; mari perdi plas;
Galan gagn li bonn." Peyna kouyonad!
Mo zeni siperb! Servi zantiyes
Pou fabrik lasenn pou may bann poson.
Zot mari kouyon!

RODERIGO RANTRE

Ki nouvel dalon?

RODERIGO

Mwa mo pa lisien lasas ki pe galoup deryer zibie; mo plito zibie ki pe bour brit. Mo pos vid.
Mo finn fek gagn enn bate kondire. Sel zafer pozitif: mo enpe mwens kouyon. Ar pos vid e
latet enpe plen mo pe retourn Veniz.

YAGO

Tris sa kan dimoun finn perdi pasians!
Pa kone, "Tikou-tikou touy loulou!"
Nou servi lespri, nonpa sorselri
E travay lespri pran boukou letan.
Kasio finn rens twa. Dakor! Me Kasio
Ki finn may dan lak. Fri ki mir premie
Premie pou tonbe. Pran pasians beta!
Barlizour dan les! Letan galope!
Al dan to lasam. Napa rezenbe.
Atann mo konsign. Fonndos mo dir twa!

RODERIGO SORTI

Mo bizen fer vit de zafer irzan:
Mo persiad mo fam koz ar so patronn
Pou pled anfaver bachara Kasio;
Mwa mo plas zoulou pou fer li tandé
Kouma so madam kontan so lietan.
Peyna lot sime! No katakata;
No tini-tini. Anou kraz boja!

LI SORTI

AK 3 SENN 1

DAN SIP; ANDEOR LASAM DESDEMONA

KASIO, MIZISIEN EK KLOUN RANTRE

KASIO

Mizisien, dibout la. Zwe enn ti ler
Pou salie nou Zeneral Otelo.

ZOT ZWE

KLOUN

Dir mwa bann kamwad, zot enstriman sort Sesel?

MIZISIEN 1

Kifer?

KLOUN

Zot koz par nennen.

MIZISIEN 1

Pa konpran Mister.

KLOUN

Enstriman la larg divan?

MIZISIEN 1

Larg divan?

KLOUN

Larg divan par deryer.

MIZISIEN 1

Kot sa?

KLOUN

Kot lake pouse.

MIZISIEN 1

Lakle lamizik?

KLOUN

Lake kot divan sort par deryer. Ala enn tikas! Patron la telman kontan zot tapaz ki li'nn dir mwa pey zot bien pou ki zot aret zwe. Li prefer silans. ... Bon, fer bon zanfan. Ramas enstriman, ris fermtir ekler. Fonndos, otankevouzet.

MIZISIEN SORTI

KASIO

To tann mwa, bon kamwad?

KLOUN

Mo pa tann bon kamwad. Mo zis tann ou.

KASIO

Aret fer lenteresan!

KLOUN

Ou trouv mwa enteresan?

KASIO

Nou koz serye. ... Si ou trouv madam ki damdoner Madam Otelo, dir li ki Misie Kasio ti'a kontan koz ar li. Kapav kont lor ou?

KLOUN

Si li pa envizib mo pou dir li ki Misie Kasio ti'a kontan koste ar li.

LI SORTI

YAGO RANTRE

KASIO

Re-bonzour Yago!

YAGO

Savedir ou pa finn dormi ditou.

KASIO

Kouma soley ti bien pre pou leve
Ler nou ti kas bann, mo finn prefer bord
Isi boner pou, pardonn mwa Yago,
Koz ar ou madam ler li pe'al travay
Pou dir li ed mwa ouver enn laport
Pou mo kapav koz ar Desdemona.

YAGO

Enn bon desizion! Atann mo dir li
Ouver enn laport, sinon enn lenpos.
Les mo tras enn plan, fer nou zeneral
Kit teren ale pou ki nanye pa
Anpes de dimoun dir seki zot 'le.

KASIO

Mersi bon Yago!

YAGO SORTI

Rar zwenn enn kikenn osi bon ki li.

EMILIA RANTRE

EMILIA

Bonzour zoli boug! Mo bien sagren ou
Me li zis enn ti problem pasaze.
Mo finn tann madam ek misie koze;
Madam pran ou par ar boukou lafors.
Nou zeneral dir ki ou erer grav
Parski ou finn bles enn bien grandimoun
Dan nou ti pei. Fasil perdi plas.
Me li azoute ki li kontan ou,
Ki li pa bizen ekout petition.
Kan so ler vini li pou redonn ou
Ou plas responsab, rann ou ou meday.

KASIO

Mersi! Malgre sa, si pa pe rod tro,
Donn mwa lokazion dir zis detrwa mo
Ar Desdemona.

EMILA

Swiv mwa dan lakaz.
Ou pou gagn ou sans pou koz ar Madam.

KASIO

Mersi Emilia!

ZOT SORTI

AK 3 SENN 2

DAN SIP; ANDEOR SATO

OTELO, YAGO EK JENNTOULMENN RANTRE

OTELO

Donn sa bann let la kapitenn bato
Pou ki li enform senater Veniz
Sitiasion dan Sip. Aster mo kapav
Enspekte travay fortifikasion.
Vinn zwenn mwa laba.

YAGO

San perdi letan!

OTELO

Mesie, vinn ar mwa pou kontrol travay.

JENNTOULMENN

Dir ki bizen fer. Nou ekzekite.

ZOT SORTI

AK 3 SENN 3

DAN SIP; ENN LASAM DAN SATO

DESDEMONA, KASIO EK EMILIA RANTRE

DESDEMONA

Pa fatig latet, mo zanti Kasio,
Mo pou pled pou ou.

EMILIA

Fer ou bes Madam!
Mo bon Yago 'si pe soufer ar sa.

DESDEMONA

Enn bon dimoun sa! Pa traka Kasio.
Biento mo mari ek so bon lietnan

Pou revinn entim.

KASIO

Ayo bon Madam!
Pa kone kouma tousa pou fini
Me mo garanti, tank ena lavi
Mo pa pou bliye.

DESDEMONA

Mo kone Kasio.
Ou ek mo mari, zot kouma pil-fas;
Mo kapav predir ki biento zot de
Pou revinn seki avan zot ti'ete.

KASIO

Eskiz mwa Madam me tousa kapav
Pran boukou letan. Ler letan dousma
Pe fer so travay, kapavet kikfwa
Zeneral bliye seki ti ete.

DESDEMONA

Ayo mo Kasio, aret trakase.
Mo donn mo parol tank mo pa reysi,
Mo pou kontinie lastik mo mari
Ziska li sede. Atab, lor lili
Otelou pou tann petision Kasio
Ziska li sede. Fer konfians, Kasio,
Ou avoka pa pou abandone.

OTELLO EK YAGO RANTRE

EMILIA

Madam, Misie pe vini.

KASIO

Mo prefer ale.

DESDEMONA

Non, reste; ekout mwa koze.

KASIO

Madam, mo prefer pa la kan li la.
Mo anbarase.

DESDEMONA

Mo bien konpran ou.

KASIO SORTI

YAGO

Drol sa! Bien-bien drol!

OTELLO

Ki zafer Yago?

YAGO

Nanye! Pa enportan. Me si ...

OTELO

Pa ti Kasio sa ki ti ar mo fam?

YAGO

Kasio Patron? Mo pa kwar Kasio ti
Pou al kasiet ler li trouv ou vini.

OTELO

Mo bien kwar li sa.

DESDEMONA

Senier Otelò

Mo ti pe koz ar enn dimoun ki pe
Bien soufer akòz to pe boud ar li.

OTELO

Kisannla kapav sa ete, to kwar?

DESDEMONA

To lietnan Kasio, mo gran Zeneral.
Si parol bankal fam ki kontan twa
Kapav tengn laflam, fer zot tom dakor,
O mo bienneme, pardonn to lietnan
Ki finn fer erer me pa par expre.
Mo kone Senier kan pou akize,
Kan pou pardone. Redonn li so plas.

OTELO

Limem ki ti la?

DESDEMONA

Wi, limem ti la.

Mo bien sagren li. Pa gard dan leker.
Pardonn so febles.

OTELO

Ankor tro boner.

Pli tar va get sa.

DESDEMONA

Biento, mo gate?

OTELO

Pli vit ki kapav.

DESDEMONE

Tanto, ler manze?

OTELO

Pa seswar, gate.

DESDEMONA

Dime ler pran lench?

OTELO

Dime midi mo pou dan sitadel.
Mo bien okipe.

DESDEMONA

Oke! Pa dime. Be apredime?
Gramaten, midi, tanto ou aswar!
Nek dir kan, gate. Selman pa tarde.
Kasio regrete. E si bien gete
So fot pa tro grav. Kan ena lager
Biensir li normal ekziz disiplinn.
Me Senier, aster, kapav pardone.
Dir mwa Otelon kan to permet li
Vinn explik so ka. Zame mo ti pou
Refiz enn reket mo Prens Otelon.
Pa bliye, gate, ki Maykel Kasio
Ti toultan defann to entegrite.
Mwa so avoka ...

OTELO

Oke! Oke! Al dir li vinn get mwa.
Difisil dir non.

DESDEMONA

Pa fer koumadir
Mo pe rod mo bout. Non, non, non baba!
Mo pe pled anfaver to prop dibien,
Pa pou lentere personel, do ta.
Si ti personel, mo dir twa, koko,
Mo ti pou gagn boukou difikilte.

OTELO

Mo Desdemona, rann mwa enn servis:
Larg mo pastalon. Mo bizen travay.

DESDEMONA

Oke mo babou! Emilia swiv mwa.
Pa kapav deranz Zeneral Marto.
Salam mo lamour, mo disik kandi.

DESDEMONA EK EMILIA SORTI

OTELO

Ah mo gran lamour! San lamour sakre
Lanfer ki mo plas. Si mo lamour tengn
Sivilizasion pou tengn anmemtan.

YAGO

Mo gran Zeneral!

OTELO

Wi mo bon Yago.

YAGO

Ler ou ti kourtiz tifi Brabanntio,
Misie Kasio ti konn ou afeksion?

OTELO

Depi zour Z. Kifer to dimande?

YAGO

Akoz samem bos. Pa kwar mo kirye.

OTELO

Pa koz parabol.

YAGO

Li ti konn li?

OTELO

Wi!

Souvan li ti fer mesaze ant nou.

YAGO

Anbon.

OTELO

Anbon? Ki anbon pe vinn fer ladan?
To soupsonn marday?

YAGO

Marday Zeneral?

OTELO

Marday, wi marday!

YAGO

Kouma pou kone?

OTELO

Dir ki to panse.

YAGO

Panse, Zeneral?

OTELO

Panse, Zeneral! Aret repete
Kouma kikenn pe kasiet enn sekre.
Ki to pe kasiet? Fekla mo'nn tann twa
Dir dan to moustas, "Mo pa kontan sa!"
Ki to pa kontan? Kan mo fek dir twa
Ki li ti kone lamour ant nou de
To ti dir, "Anbon!" andire pa bon.
To ti frons soursi andire to pe
Blok sirkilasion enn move panse.
Si to estim mwa Yago, dir mwa tou.

YAGO

Ou bien kone Sir ki mo estim ou.

OTELO

Yago mo konn bien to senserite;
To fransiz onet zame ezite.
Bann paser siro, bann meter dan serk
Servi retorik pou anbet piblik.
Twa to pa koumsa me les mo dir twa
To ezitasion kan to koz Kasio
Fer mwa soupstone ki ena marday.

YAGO

Patron, mwa mo kwar ou lietnan onet.

OTELO

Mo 'si mo kwar sa.

YAGO

Dimoun ti bizen
Seki zot paret. Zes touy konesans
Fer boukou dega.

OTELO

Dakor. Falepa nou fer sinema.

YAGO

Akoz sa mo kwar li pa pe zwe fim.

OTELO

To pa pe dir tou. Ale bon Yago,
Pa per pou dir mwa seki to kone.
Parol degelas parfwa nesaser
Pou nou met okler aksion degelas.

YAGO

Zeneral, mo pa enn nenport ki koz
Bonavini pou fer ler, fer plezir.
Kouma pou kone kot vre, kot manti?
Mem divan sefziz ena rabase,
Koz manti pou trik sime lazistis.

OTELO

Yago, mo kone to pa pe dir tou.
Si to estim mwa, li enn traizon
Si to gard sekre enn lenformasion
Ki konsern mo fam.

YAGO

Pardonn mwa Patron!
Souvan-souvan mo kwar mo trouv kiksoz
Ki anverite napa ekziste. Grandimoun ki saz
Zot refiz pran kont mo rev, mo fantasm.
Akoz sa mo pa kwar enn bon zafer,
Pou ou, swa pou mwa ki mo rakont ou
Mo bann panse fou.

OTELO

Ki to pe kasiet?

YAGO

Bon repitasion, samem nou trezor
Ki noui nou nam. Kan koken mo kas
Pe koken gonaz; kan koken mo nom,
Sa enn lot zafer. Li pa vinn pli ris
Move voler la. Mwa mo vinn pli pov.

OTELO

Yago mo pou fer twa debal to sak!

YAGO

Enposib! Mo leker dan ou lame.
Sekre bien garde pa pou kas lakle.

OTELO

To pe kas lakle.

YAGO

Tansion Zeneral!
Tansion zalouzi defonse, rantre.
Enn mons set latet, toultan afame.
Enn mari tronpe li viv san traka
Si li bien promne seki so fam fer
Me enn amoure ki soupsonn marday
So lavi amer fer lanfer mwens pir.

OTELO

Ayo mo mama!

YAGO

Kan enn pov ere, li pli ris ki ris;
Enn risar miliardder li bien-bien pov
Si toultan li per ki li pou vinn pov.
Bondie dan lesiel protez nou lape
Kont mons zalouzi.

OTELO

Zalouzi? Kifer?

Eski to kwar mwa mo pou les bann dout
Anpwazonn lespri ek lavi maryaz?
Les bebet fer sa, pa dimoun onet.
Si mo fam zoli, kontan bel lavi,
Frekant sosiete, kontan lamizman,
Pa kwar Otelou pou frons so soursi,
Soupsonn sipaki. Non, non, non Yago!
Lizie Desdemona ti swazir mwa
E mo lizie pou kwar seki li vwar.
Si dout fer so zes, mo pou al rod prev;
E ler mo gagn prev mo pran desizion:
Swa lamour ale ousa zalouzi.

YAGO

Mersi Zeneral. Aster mo kapav
Koz ar ou fran-fran; exprim san rezerv
Lwayote nouru ar mo lamitie.
Mo pa pe dir ou ki mo ena prev
Lor zestaz entel. Ou pa konn manier
Bann madam Veniz. Vey bien so demars
Kan li zwenn Kasio. Bann madam Veniz
Pa kasiet Bondie seki zot kasiet
Zot mari marye. Moralite lot!
Seki pa bon fer zot bien kontan fer
Me zot bann gran zwer kasiet zot pianter.

OTELO

Pa dir mwa!

YAGO

Pa bliye li ti trik so prop papa -
Maryaz gat-nasion – e ler li fer kwar
Ou figir fer per, samem li kontan.

OTELO

Pa manti Yago!

YAGO

Si li ti kapav
Anbet lizie bonom la, fer li kwar
Finn fer longanis – Ayo pardonn mwa!
Akoz mo tro kontan ou alala
Mo pe fane.

OTELO

Non! Pa kwar sa Yago.

YAGO

Mo kone patron, ou leker fermal.

OTELO

Pa ditou Yago!

YAGO

Pa kasiet Patron.
Mo zis espere ou realize
Mo lamour pou ou koz laverite.
Ou bien bouverse. Mo pa ena prev.
Mo zis soupsonne. Bliye tousa Sef!

OTELO

Pa traka Yago.

YAGO

Si ou les ale,
Seki mo finn dir kapav fer fraka.
Kasio mo kamwad. Ou fron ramase.

Tousa zis rimer.

OTELO

Mo pa boulderse.

Mo kone mo fam zame pou fer sa.

YAGO

Bravo Desdemona ek Otelò!

OTELO

Me li vre parfwa, natir kas kontour ...

YAGO

Sa li vre Patron. Li finn gagn demann

Gran fami, so prop kalite ek ran.

Li finn refize. Dimoun kapav dir

Ki so latet dir. Eh Patron pa kwar

Mo pe kritik li. Pa ditou Patron.

Zis enn reflexion. Kapav arive

Li koumans konpar ou ar so dimoun

E regret seki dife lazènes

Finn fer li fer.

OTELO

Salam! Ouver lizie.

Si to trouv kiksoz met mwa okouran;

Dimann to madam ouver so lizie.

YAGO

(pe sorti) Salam Zeneral!

OTELO

Kifer mo'nn marye? Mo sir Yago konn

Plis seki li dir. Sa bon misie la

Pa'le mo soufer.

YAGO

(retourne) Patron, silvouple, aret trakase.

Les letan travay. Mo sir ki Kasio

Merit so fonksion me si ou ris renn,

Retard desizion sa pou ed konpran

Seki pa vizib. Si'ena ensistans

Pou ki ou lietnan regagn so meday

Be lèrla Patron konklizion fasil.

Pa tro pran mwa kont. Mo lamour pou ou

Anpes mwa trouv kler. Mo sir li onet.

OTELO

Mo kone ki mwa mo pou bizen fer.

YAGO

Orevwar Patron!

LI SORTI

OTELO

Li'enn gran koko, mo fer li konfians.
So lespri fite permet li konpran
Lafors ek febles dan lespri dimoun.
Si Desdemona pe rod kas lalinn
Malgre lafisel atas mo leker,
Mo koup so difil, les li al maye,
Al demay so may. Pa kapav bliye:
Mwa mo enn Afro. Mo peyna kiltir
Galan dan salon. Falepa bliye
Mo nepli bien zenn – me mo pa tro vie -
Mo finn perdi li. Solision valab:
Bizen bat karte. O malediksion!
Enfidelite asasen maryaz!
Figir anzelik, lapeti feros.
Prefer viv kouma krapo marekaz
Ki viv dan godam leker bienneme
Ki fer lezot zwir. Dimoun bien plase
Souvan zwenn tase. Pa kapav bare
Kan lamor vini. Koumsamem nou tou
Nou predestine pou get korn pouse
Lor nou fron marye. Desdemona sa!

DESDEMONA EK EMILIA RANTRE

Sa fam enfidel? Enposib, mo dir.
Li mo bienneme!

DESDEMONA

Elo, mo gate! Manze finn servi
E bann envite sakenn dan so plas.

OTELO

Momem responsab!

DESDEMONA

Koz enpe pli for.
Eski to malad?

OTELO

Douler lor mo fron.

DESDEMONA

To tro fatige! Les mo atas li
Ar sa mouswar la.

OTELO

Li bien tro tipti!

LI POUS LAME DESDEMONA; MOUSWAR LA TONBE

Les tonbe! Anou al dan nou lasam.

DESDEMONA

Ayo mo gate! Kifer to malad?

OTÉLO EK DESDEMONA SORTI

EMILIA

LI RAMAS MOUSWAR LA

Depi bien lontan Yago dimann mwa
Koken mouswar la. Pa kone kifer.
Premie souvenir pwenter ti donn li
E Desdemona ti fer enn promes
Ki zame-zame li pou separe
Ar sa kado la. Ki Yago pou fer
Ar sa mouswar la, zis li ki kone.
Kifer mo donn li, mo mem pa kone.

YAGO RANTRE

YAGO

Emilia ki to pe fer isi kouma'nn fol?

EMILIA

Bat lalang avan koze. Si to'le seki mo ena dan mo lame.

YAGO

Seki to ena? Normal enn bagatel.

EMILA

Bagatel?

YAGO

Bagatel rim ar lagel.

EMILIA

To pa'le sa mouswar la?

YAGO

Ki mouswar?

EMILIA

Mouswar mo patron ti donn so patronn.

YAGO

Mo gete.

EMILIA MONTRE LI. YAGO SOUK LI

EMILIA

Ki to pou fer ar sa?

YAGO

Choupchap! Enn louvraz zom. Ale, fonndos!

EMILIA SORTI

YAGO

(*ar limem*) Mo zet mouswar la dan lasam Kasio
Kot zoulou tamtam fasil pou trouv li.
Enn ti bagatel pou sem lagratel

Dan lespri malad enn mari zalou.
Pwazon pe travay dan lespri zoulou.
Tipti detay ki bien inofansif
Enn kou eklate kouma dinamit.
Nek atann, gete!

OTELO RANTRE

Ala li vini! Mem morfinn aster
Pa pou kapav donn twa somey profon
Ki to bien bizen, O zoulou tamtam!

OTELO

Wi, li finn tronp mwa!

YAGO

Bourzwa, mo bourzwa!

OTELO

Sort divan mwa, twa. To finn met labrez
Dan fon mo kalson. Enn mari tronpe
Li pa pou soufer tank li pa kone.

YAGO

Patron ou tann mwa?

OTELO

Kan mo pa ti konn madam la so senn
Mo ti viv anpe. Manz bien, dormi bien.
Pa ti ena tras lalev vis Kasio
Lor lalev mo fam. Si kikenn koken
Kiksoz pa servi, nou pa pou konsian
Voler finn pase.

YAGO

Mo sagren tann sa.

OTELO

Si enn batayon, depi kapitenn
Ziska sibaltern, ti zwir so lekor,
Mo ti pou movi tank mo pa kone.
Parski mo kone mo'nn rant dan toufann.
Adie, adie, adie satisfaksion!
Adie, adie, adie trankilite!
Adie, adie, adie repitasion!
Otelou so rengn fini dan baydoum.

YAGO

Pa koz koumsa Zeneral.

OTELO

Twa bandi donn prev ki mo fam vang-vang.
Donn prev ki vizib. Sinon tansion twa!
Mo fini twa net.

YAGO

Fer sagren Patron.

OTELO

Donn mwa prev foutou! Prev ki enbarab.
Prev irefitab. Sankwa to pey ser.

YAGO

Mo bon Zeneral!

OTELO

Si ar to mansonz to pe tortir mwa,
Abandonn lafwa, efas to konsians,
Envant gro mansonz, fer pese orib,
Fer lesiel plore, fer later tranble.
Lanfer rasazie pa pou ena plas
Pou dezas pli for.

YAGO

Lesiel pardonn mwa!

O mo Zeneral, si ou pans koumsa,
Mo demisione. Yago enbesil,
Ala ki'arive kan to lamitie
Pa konn so limit. Pran kont bachara,
Lamitie onet peyna plas dan enn
Lemonn ipokrit. Mo'nn konpran aster
Afeksion senser sem lagren maler.

OTELO

Kalme twa Yago!

YAGO

Kalme Zeneral?

Kouma pou fer sa kan mo finn perdi
Konfians mo Patron.

OTELO

Yago, konpran mwa.

Mo nepli kone kot laverite:
Mo fam li fidel ousa enfidel?
Yago pe koz vre ousa koz manti?
Mo'le prev! Donn mwa prev! Repitasion
Mo Desdemona yer ti anzelik;
Zordi diabolik. Nwar kouma mo nwar.
Lamor preferab. Prev, donn mwa prev. Vit!

YAGO

Aster mo sagren mo'nn koz sa ar ou.
Ou sir ou'le prev? Ou pou satisfé?

OTELO

Wi, wi, mo'le prev. Mo pou satisfé.

YAGO

Get bien ki ou'nn dir. Divan ou lizie,

"Chalo mere gori, tik, tik, tik!"

OTELO

Ayo lanfer modi!

YAGO

Pa fasil patron pou may zot anplen
Pe deklenk resor lor lili bato.
Ki mo pou dir ou? Difisil Patron
Mem si zot ti vif kouma bann bebet
Ansaler; difisil may zot kri-kri
Pe regle lakor verse satanik.
Malgre sa mo dir, si nou'ena pasians,
Laport pou ouver lor laverite.

OTELO

Donn mwa enn sel prev ki li enn laryaz!

YAGO

Anbarasan Sef!
Akoz lamitie onet ek senser
Mo gagn lenpresion ki mo finn rant dan
Enn kales kase. Pa kapav kile!
Resaman mo ti partaz enn lasam
Ar Lietnan Kasio. Enn ledan pouri
Ti pe minn mo nam, anpes mwa dormi.
Kouma ou kone ena so dimoun
Ki dan zot somey rakont seki zot
Ti fer dan lazourne. Kasio koumsa.
Dan somey li dir, "Mo Desdemona,
Mo lagam souna! Bizen konn kasiet
Lamour ilegal."
Lerla li trap mo lame, anbras li.
Apre li rod anbras mwa lor labous.
Ler mo pous li, li rod mont lor mo vant.
E li kriye for, "Kifer zoulou la
Finn vinn koken mo siro zanana."

OTELO

Move salte la!

YAGO

Me ti zis enn rev.

OTELO

Pa bizen plis prev.

YAGO

Li vre ki enn rev kapav kas lakle.

OTELO

Mo pou detrip li! Move piten la!

YAGO

Dousman Zeneral! Nou pa ena prev.
Benefisdidout! Me dir mwa enn kou:
Zame ou finn trouv ou madam marye
Sarye enn mouswar dekore ar frez?

OTELO

Mo ti donn li sa. Ti premie kado
Ki mo ti donn li.

YAGO

Sa mo pa kone.
Seki mo kone: Yer Misie Kasio
Ti souy so lalev ar sa mouswar la.

OTELO

Si sa mouswar la ...

YAGO

Si so mouswar sa
Samem pli gran prev ki ou ti bizen.

OTELO

Kifer verminn la p'ena mil lavi!
Enn lavi pa ase pou satisfè
Laswaf mo vanzans. Asterla mo sir
Femel la rapas. Yago, get mwa bien:
Mo zet mo lamour dan enn trou pìsar.
O Lespri Vanzans, nwar kouma koltar,
Tir lamour lor tron, asiz dan so plas!
Fer pwazon serpan dikte so lalwa!

LI AZENOU

YAGO

Kontan Patron?

OTELO

Disan! Mo'le disan!

YAGO

Pa galoup tro vit! Dime enn lot zour.

OTELO

Non, non, non Yago! Kan mo sir, mo sir.
Kouma larivier desann dan lamer
Mo laswaf vanzans pa konn arete
Tank li pa finn rasazie bwar disan.
Mo finn fer lalians ar Prens Lisifer.

LI KOUMANS LEVE

YAGO

Res anplas Senier!

YAGO AL AZENOU AKOTE OTELO

Lalimier lesiel, ekout mo serman:

Mo lespri, lebra, leker ek lavi
Apartir zordi mo poz kot lipie
Senier Otelo. Li zis komande,
Mo ekzekite.

ZOT TRAP LAME, DIBOUTE

OTELO

Yago mo lamour,
Mo finn dir twa wi, to finn dir mwa wi.
Ala to mision: Dan mwens ki trwa zour
Mo'le to dir mwa Kasio finn kaykoun.

YAGO

Kasio pou kaykoun me pa madam la.

OTELO

Sa pa enn fam sa. Sa enn saytann sa.
Se mwa ki pou tengn so dife lanfer.
Les li dan mo lame, mo bon Yago
Ki aster finn vinn mo lwayal lietnan.

YAGO

Ziska lamor separ nou.

ZOT SORTI

AK 3 SENN 4

DAN SIP; ENN LASAM DAN SATO

DESDEMONA, EMILIA EK KLOUN RANTRE

DESDEMONA

Mo bon misie, ou kapav dir mwa kot Lietnan Kasio reste?

KLOUN

Bon misie? Kot bon misie?

DESDEMONA

Aret badine!

KLOUN

Si peyna bon misie, kouma pou reponn?

DESDEMONA

Kot Lietnan Kasio reste?

KLOUN

Si mo dir ou sa, mo pa'enn bon misie.

DESDEMONA

Fouf! Kouma pou koze?

KLOUN

Enn zoli madam pe rod lakaz enn zoli zennom. Ena kees ladan!

DESDEMONA

Ou nek pans malang?

KLOUN

Ki pli bon ki sa?

DESDEMONA

Eski ou kapav dir li ki Madam Otelo bien bizen zwenn li pou donn li enn bien bon nouvel?

KLOUN

Bon nouvel donn lezel fakter. Dan enn segonn mo revini.

DESDEMONA

Enn segonn finn fini pase.

KLOUN

Ou tir lay, Madam.

LI SORTI

DESDEMONA

Emilia, mo latet fatige. Mo pa pe trouv mo mouswar ki mo bienneme ti donn mwa.

EMILIA

Li sirman kot ou.

DESDEMONA

Si mo ti perdi portmone ranpli
Ar biye de mil mo pa ti pou mayn.
Si mo bienneme ti les zalouzi
Trouble so lape ti pou'ena problem...

EMILIA

Senier Otelo pa zalou ditou?

DESDEMONA

Otelo zalou? Non, non, non. Zame!
Soley so pei finn bril zalouzi!

OTELO RANTRE

EMILIA

Ala Zeneral!

DESDEMONA

Mw'al akonpagn li.
Dir Maykel Kasio vinn zwenn Otelo.
Ki nouvel Senier?

OTELO

Mo trebien Madam! (*ar limem*) Pa fasil zwe fim!
Desdemona bien?

DESDEMONA

Foul korek Senier!

OTELO

Mo trap to lame... To lame bien mwat!

DESDEMONA

Pourtan lame la, li ni vie, ni tris.

OTELO

Move sign, Madam. Natir abondan;
Natir zenere. Enn saler imid!
Bizen fer karem, viv lavi oster
Dan foul lapriyer. Kontrol, disiplinn,
Sakrifis, penitans ek repantans.
Pourtan enn bon lame.

DESDEMONA

Bien dir Senier.

Samem lame ti donn twa mo leker.

OTELO

Zordi pa parey! Lontan se leker
Ki ti donn lame; aster lekontrer.

DESDEMONA

Pa konpran Senier. Nou koz to promes.

OTELO

Promes? Ki promes?

DESDEMONA

Mo finn dir Kasio vinn vit koz ar twa.

OTELO

Mo pe fer lafiév; nene pe koule.
Pret mwa to mouswar.

DESDEMONA

Hen, pran sa koko.

OTELO

Mouswar mo'nn donn twa.

DESDEMONA

Li pa ar mwa la!

OTELO

Li pa ar twa la?

DESDEMONA

Non, mo bon Senier.

OTELO

Li pa ar twa la? To finn perdi li?
Perdi mouswar mo mama finn donn mwa?
Ki enn gran mistik ki lir dan lespri,
Predir lavenir ti donn mo mama?
Sa gran mistik la ti dir mo mama
Ki sa mouswar la pou fer mo papa

Donn tou so lamour zis ar mo mama.
Me si li perdi ousa donn kikenn
Sa mouswar mazik garrbarr pou detrir
Lamour konzigal. Avan so lamor
Li ti donn mwa sa e li ti dir mwa
Kan mo pou marye, donn sa mo madam.
Mouswar la presie, pa les li trene
Sinon enn lagign pou fer so ravaz.

DESDEMONA

Enn zistwar vre sa?

OTELO

Pli vre ki sa fos.
Granmer Silansie ti pran de san zour
Pou tis mouswar la ar laswa lever
Beni par lesiel e so koloryaz
Ti fer ar leker bann vierz prezerve
Dan enn sarkofaz.

DESDEMONA

Vre sa Otelos?

OTELO

Vre, vre; plis ki vre. Vey bien mo mouswar.

DESDEMONA

Ti pou plis meyer si pa ti donn mwa.

OTELO

Ki to pe koze?

DESDEMONA

To koze bizar!

OTELO

To'nn zet li! Perdi li! Debaras li!

DESDEMONA

Bondie protez nou!

OTELO

Ki to dir?

DESDEMONA

Li pa'nn perdi. Sipoze li finn perdi.

OTELO

Kisasa?

DESDEMONA

Mo dir 'sipoze'.

OTELO

Al sers li toutswit. Mo'le get li ar mo de lizie.

DESDEMONA

Biensir mo kapav. Me pa dir toutswit.
O mo bienneme, pa rod sanz koze.
Mo'nn vinn dimann twa resevwar Kasio.

OTELO

Mouswar, mo'le mo mouswar.

DESDEMONA

Maykel Kasio enn dimoun meritan.

OTELO

Mo mouswar mo dir; al sers mo mouswar.

DESDEMONA

Kasio ki problem. Pa enn bout sifon.

OTELO

Al sers mo mouswar.

DESDEMONA

Kasio finn toultan donn twa foul soutien;
Bontan, movetan toultan li stennbay.

OTELO

Mo mouswar foutou!

DESDEMONA

Mo bien kwar se twa ki pe fer erer.

OTELO

Ferfout ar zot tou!

LI SORTI

EMILIA

Mari zalou sa.

DESDEMONA

Li pa normal sa!
Sa zistwar mouswar pe bien entrig mwa.
Mo bien malere ki mo'nn perdi li.

EMILIA

Bann zom la zot tou fonksionn mem parey:
Zot zot enn vant vid, nou nou zot bol minn;
Kan zot vant bien plen zot zis pet enn kou,
Vir ledò, dormi.

KASIO EK YAGO RANTRE

Kasio ek Yago.

YAGO

Peyna lot sime. Madam la kapav.
Samem solision. Bizen lastik li.

DESDEMONA

Ki nouvel Kasio? To bien mo kouzen?

KASIO

Touzour mem manier. Madam pa bliye
Ed mwa pou regagn estim Otelo.
San so lamitie mo regn fini net.
Si peyna pardon pou mo erer yer
Mo abandonn tou, viv kouma ermit.

DESDEMONA

Malsans, bon Kasio, mo Senier boud mwa
Parski mo'nn direk dan mo pledwaye;
Ler mo pled ou kees, li li anflame.
Mo bizen atann enn moman propis
Pou mo persiad li redonn ou ou plas.

YAGO

Li finn sap lor kal?

DESDEMONA

Li'nn kit mwa brit-brit.
So konportman drol.

YAGO

Otelo firye?
Sa li bien-bien drol. Kan dife lor li,
Kan tou pe kraze zame li sape.
Si li finn sape, pa enn badinaz.
Les mo al zwenn li pou sey konsol li.

DESDEMONA

Sa pou enn gran led.

YAGO SORTI

Sirman politik!
Swa problem Veniz, swa konspirasion
Ki vinn plis vizib andeor Veniz
Pe fatig so nam. Souvan arive
Kan gran-gran problem pe minn nou lespri
Nou rod lipou poul ar ensinifian.
Enn ti douler vant donn nou lenpresion
Leker pe'arete. Dimoun li dimoun.
Dimoun pa bondie. Nou pa toultan fit.
Mo 'si mo'nn fane, Emilia. Fane!
Ler perdi pasians, mo finn akiz li.
Aster mo sagren. Li pa ti antor.

EMILIA

Mo zis espere problem politik
Pe manz so koko me pa zalouzi
Ki touy armoni dan lavi enn koup.

DESDEMONA

Peyna okenn koz pou li vinn zalou.

EMILIA

Zalouzi, Madam, li pa bizen koz.
Ponn dizef loraz, li eklo laraz.

DESDEMONA

Bondie pa les sa detrir so lespri.

EMILIA

Bondie ekout so lapriyer.

DESDEMONA

Les mo al get li. Kasio ou res la.
Si moman propis mo pou dimann li
Fer leneseser.

KASIO

Gran mersi, Madam!

DESDEMONA EK EMILIA SORTI

BIANGKA RANTRE

BIANGKA

Bonzour mo Kasio!

KASIO

Ki to fer isi

Mo zoli Biangka? To pa pou kwar mwa,
Mo ti lor sime pou rann twa vizit.

BIANGKA

E mwa mo ti pe al dan to lasam.
Kifer, mo Kasio, to pe boud mo sarm?
Enn semenn san twa? Set zour, set lanwit?
Set fwa vennkat-rer. Veritab tortir.

KASIO

Sori mo Biangka. Mo'nn travers dife!
Mo promet, pli tar, nou pou ratrape.
Biangka, mo gate, eski to kapav
Fer enn kopi ar sa bote mouswar.

BIANGKA

Kot to finn gagn sa? Aster mo konpran
Kifer to absan ler mo bizen twa.
Enn nouvo zezer!

KASIO

Arete Biangka!

Pa les zalouzi detrir to bote.
Ni pies, ni metres!

BIANGKA

Kisannla sa ki finn donn twa kado?

KASIO

Personn. Mo zis finn trouv li dan lasam.
Li telman zoli ki mo ti'a kontan
Gard enn bon kopi avan mo rann li.
Mo sir so propriyeter pou rod li.
Bon aster, to bizen ale.

BIANGKA

Bizen?

Ale? Kifer?

KASIO

Zeneral Otelo.

Pe vini. Mo pa'le ki li trouv mwa
Ar enn fam isi.

BIANGKA

Donn enn bon rezon?

KASIO

Pa kwar se parski mo pa kontan twa.

BIANGKA

Koz vre ta! Pli sir to pa kontan mwa.
Dir mwa si aswar nou de nou pe zwenn.

KASIO

Biangka, mo gate, aswar nou pe zwenn.

BIANGKA

Oke! Parol done, parol sakre!

ZOT SORTI

AK 4 SENN 1
DAN SIP; ENN LASAM DAN SATO
OTELO EK YAGO RANTRE

YAGO

Patron, posib sa?

OTELO

Ki zafer Yago?

YAGO

Anbrase ankasiet.

OTELO

Ilezitim!

YAGO

Touni-touni lor lili inosan?

OTELO

Touni me inosan? Ipokrizi!
Satan met zafer dan zafer, mo nwar.

YAGO

Ti plezir inosan, Patron. Pa plis.
Sipoze mo donn mo fam enn mouswar.
Mouswar la pou li. Dakor pa dakor?

OTELO

Rayt!

YAGO

Aster mo fam donn sa enn lot boug.
Se so drwa, non?

OTELO

Si so loner pou li
Li kapav, dapre twa, donn sa enn lot.

YAGO

Ou pe koz loner, enn zafer abstre.
Souvan bann peyna deklar zot ena.
Me patron, enn mouswar enn lot zafer.

OTELO

Aret koz mouswar. Mo'anvi bliye sa
Me li revini kouma nik mous zonn.
Li ti souy so lalev ar mo mouswar?

YAGO

Enn nanye ditou!

OTELO

Sa nanye ditou?

YAGO

Si mo ti tann li zet labou lor ou
Kouma polipot souvan fer fanor
Pou fer zot zezer gagn gijigiji ...

OTELO

Ki li'nn dir lor mwa?

YAGO

Nanye ki bien grav.

OTELO

Ki li'nn dir, foutou?

YAGO

Seki kontan fer
San dir ki zafer ki zot kontan fer.

OTELO

Zot fer? Ki zot fer?

YAGO

Kot mo pou kone?

OTELO

Ar li?

YAGO

Ar li, lor li, ek lor lili.

OTELO

Fer ar li, lor li. Degoutan! Mouswar, konfesyon, mouswar! Li koupab. Pandi li, bezsominn la!
Pandi li e lerala ziz li; bate apre explike. Mo gagn tranbleman. Bondie kone ki li fer. Fer! Zot
fer! Pa zafer abstre ki bouwers mwa. Me zafer konkre. Kouma lalev, lekor. Ayo lanfer!
Mouswar, lalev, lili, lor li. Satan! Serpan! Salte la!

LI TOM SANKONESANS

YAGO

(*ar limem*) Mo meksinn marse, gopia finn tase.
Madam inosan mont lor lesafo.
(*koz for*) Patron! O patron! Mo bon Zeneral
Ki pe ariv ou?

KASIO RANTRE

Ed mwa, O Kasio!

KASIO

Ki finn arive?

YAGO

Zeneral finn gagn kriz epileptik.
Yer 'si ti parey!

KASIO

Friksionn so de tanp!

YAGO

Non, non, pa fer sa!
Les kriz la swiv so parkour natirel,
Sinon li kime, apre divage
E li vinn fou net. Eh, li pe leve.
Pa res la Misie. Pli tar mo zwenn ou
Pou mo koz ar ou enn zafer serye.

KASIO SORTI

Eh mo Zeneral! Ou'nn bles ou latet?

OTELO

To pe sikann mwa?

YAGO

Sikann ou Patron?

OTELO

Mo korn pe pouse, sa ki to pe dir?

YAGO

Mo sagren ou sor.

OTELO

Li'nn rekonet tor?

YAGO

Aret fatig ou latet Zeneral!
Ena zom, par tonn, kwar zot lili prop;
Lergete sak swar zot anbras laryaz.
Ou ou'ena lasans: ou okouran tou.

OTELO

To ena rezon.

YAGO

Tini ferm, Patron!

Talerla, ler ou pa ti fit ditou,
Kasio ti borde. Mo ti finn reysi
Ris li dan enn kwen, explik ou tourman,
Dir li revini pli tar pou dir mwa
So bann avantir. Li finn aksepte.
Al kasiet dan nwar e vey so regar
(sinik, sarkastik, foutan, meprizan)
Ler mo fer li rerakont so explwa:
Depi kan, komie fwa li fongoyo;
Kas papay, sousou dan zarden Madam.
Patron ou bizen bien konn manz ou kou
Sinon plan la pou vir anbalao.

OTELO

Yago, mo promet mo pou gard mo kalm
Me kan ler vini, mo pou san pitie.

YAGO

Peyna lot sime! Selman pa prese.
Aster al kasiet.

OTELO AL KASJET

(*ar limem*) Kan Kasio vini
Mo pou koz ar li lor so relasion
Ar Biangka ki vann so lekor pou viv.
Ala enn piten ki'nn tom amoure
Ar enn so kliyan. E Misie Kasio
Sak fwa koz Biangka, trap so vant riye.
Ala mo pikpik vinn poz lor lakol!

KASIO RANTRE

Ler li fer sourir, mari perdi pie;
Zalouzi san born lir zestaz Kasio
Net anbalao. (*koz for*) Kimanier Lietnan?

KASIO

Ou'apel mwa lietnan, sa fer mwa pli tris.

YAGO

Sir, Desdemona pou dres ou papie.
Si Biangka ki ti fer sa louvraz la
Lontan sime kler.

KASIO

Biangka bien rapid.

OTELO

(*ar limem*) Ala li riye!

YAGO

Biangka kontan ou.

KASIO

Pov jab la! So latet finn gate net!

OTELO

(*ar limem*) Li riye pou kasiet laverite.

YAGO

Ou'nn tann nouvel la?

OTELO

(*ar limem*) Sa enn gran zwer sa! Fer li repete.

YAGO

Biangka dir partou ou pe marye li.

KASIO

Ha, ha, ha! Jook sa!

OTELO

(*ar limem*) Riye kouma anperer viktorye.

KASIO

Marye ar Biangka? Mwa? Mo zis enn kliyan. To kwar mo pagla? Ha, ha, ha!

OTELO

(ar limem) To riye, sovaz!

YAGO

Dapre rimer ou pe marye li.

KASIO

Aret badine!

YAGO

Badine? Serye sa!

OTELO

(ar limem) To vantar, tret!

KASIO

Biangka so louvraz sa. Li kwar mo pou marye li parski li kontan mwa. Me zame mo finn koz maryaz ar li.

OTELO

(ar limem) Yago pe signal mwa koste pou mo tann tou bien.

KASIO

Fekfekla li ti la. Li minn mo boyo, mo dir twa. Li arsell mwa. Lot zour dan borlamer mo ti pe koz ar detrwa Venesien. Ala trannsenk la vini, sot lor mo likou.

OTELO

(ar limem) E li dir, "Mo lagam souna!"

KASIO

Li may mwa, kares mwa, anbras mwa, ser mwa kont so lekor. Ha, ha, ha!

OTELO

Aster li blage, "Ala li ris mwa lor lili so mari." Verminn, mo'nn trouv to lagel me pa'nkor trouv lisien ki pou devor li.

KASIO

Mo bizen larg li.

YAGO

Ala li vini!

KASIO

Mem zafer! Hinm! Li santi bon.

BIANGKA RANTRE

Aret swiv mo lake Biangka!

BIANGKA

Mo dimann Sent Expedi expedie twa! Kifer to ti donn mwa sa mouswar la. Kouma enn kouyon mo ti les twa may mwa dan to lakol. Fer enn kopi? Kisannla ti donn twa sa? Pa kone! Kifer to'le enn kopi? Mo trouv li zoli. Kifer? Pa kone. Eta fangas! Pran to kouyonad. Dimann to bann tipiten fer to kopi.

KASIO

Biangka, mo gate-pouri, kalme to laflam mo ladousoupi.

OTELO

(*ar limem*) He! Mo mouswar sa!

BIANGKA

Si to anvi mwa vini kan to anvi. Sinon, ferfout ar twa.

LI SORTI

YAGO

Lietnan, tay deryer li!

KASIO

Oblize! Sinon so gran lagel pou fann rimer partou.

YAGO

Ou pou kot li tanto?

KASIO

Mo kwar.

YAGO

Mo va vinn get ou pou enn zafer serye.

KASIO

Korek sa!

YAGO

Nou zwenn!

KASIO SORTI

OTELO

SORTI DAN PLAS KASJET

Mo gagn li, mo trangle li!

YAGO

Ou'nn trouve kouma so lamalis exsit li?

OTELO

Yago, mo sen sover!

YAGO

Ou'nn trouv mouswar la?

OTELO

Sir-sir pou mwa sa?

YAGO

Bengker sek! Ou'nn trouve kouma li mepriz ou madam. Madam donn li sa e li, li al donn sa so piten. Ala kimanier li ete.

OTELO

Mo pou touy li bout par bout; rant dan so vant, sorti lavey lane. Li pran enn gran madam e fer li vinn sapsiway.

YAGO

Sanz disk Patron!

OTELO

To ena rezon. Okenn pitie pou kanar bwate. Les li pouri dan so prop pourtir. So lavi dan mo lame. So lamor finn fini programe. Pourtan li enn fam extra ki ti kapav fer enn anperer ere.

YAGO

Koz enn lot manier, Patron.

OTELO

Mo pe zis dir seki li ete. Mo air li me mo rekonet ki li enn artis ki, ar so lavwa mizikal, kapav fer zanimo feros vinn kalm ek dou. Mo oblize rekonet ki li entelizan e so lespri bien balanse.

YAGO

Sa fer li vinn plis danzere.

OTELO

Wi, to ena rezon ... me bizen rekonet ki li pa move.

YAGO

Tro bon! Tro bon ar tro boukou!

OTELO

Dakor ar twa ... me tousa bien tris!

YAGO

Si ou panse bizen bliye, pardone e les li kontinie so sinema, karionn! Bondie beni li! Les li fane!

OTELO

Mo pou sot so likou, desir-desir li. Fer mo korn pouse? Polie mo lili?

YAGO

Bien vilen!

OTELO

Vann-vane ar mo prop ofisie?

YAGO

Sa pa fer sa!

OTELO

Donn mwa enpe pwazon, Yago. Zordimem mo avoy li manze. Pa donn li letan diskite tansion so lekor ek so bote detourn mo lespri. Aswarmem mo fini li.

YAGO

Pwazon, Patron? Non! Chom li par lagorz, trangle li. Lor lili ki li finn polie.

OTELO

Extra! Bon konsey! Sa ki apel lazistis!

YAGO

Les Kasio dan mo lame. Mo okip so lanterman. Zis minwi ou pou kone.

OTELO

Sa zom!

SON TRONPET DEOR

Ki sa tronpet la?

YAGO

Sirman emiser Dik Veniz.

LODOVIKO, DESDEMONA EK SERVITER RANTRE

Wi, samem! Lodoviko ki emiser Dik Veniz. Ou madam pe akonpagn li.

LODOVIKO

Bondie beni ou Zeneral!

OTELO

Mersi!

LODOVIKO

Dik ek Senater fer ou konpliman.

LI DONN OTELO ENN LET

OTELO

Mo poz sa let la drwat lor mo leker.

LI OUVER LET LA E KOUMANS LIR

DESDEMONA

Ki bon nouvel lakaz, mo bon kouzen?

YAGO

Bienveni dan Sip Sir Lodoviko.

LODOVIKO

Mersi. Ki nouvel? Lietnan Kasio bien?

YAGO

Rape! Dan gown!

DESDEMONA

Kouzen, nouvel tris. Otelok li
Ena enn biz-biz ki pe blok roulman.
Mo sir ou kapav resoud lamitie.

OTELO

Ou sir sa Madam?

DESDEMONA

Ki ou dir Senier?

OTELO

(pe lir) "Nou kwar ou pa'nn fer seki bizen fer ..."

LODOVIKO

Pa ou. Li pe konsantre lor so let.
Ena problem ant Lider ek Kasio?

DESDEMONA

Enn malantandi. Mo pe fer mo mie
Pou ed sa de la. Mo bien kontan li.

OTELO

Lanfer ek Satan!

DESDEMONA

Senier!

OTELO

To latet bon?

DESDEMONA

Kifer to ankoler?

LODOVIKO

Nouvel dan let la pa fer li plezir.
Gouvernman dir li retourn vit Veniz
E met tou pouvwar dan lame Kasio.

DESDEMONA

Pou mwa sa li enn bon nouvel.

OTELO

Normal!

DESDEMONA

Kifer to dir sa?

OTELO

To latet pa bon!

DESDEMONA

Kifer Otelo?

OTELO

To merit kout fwet.

LI KALOT DESDEMONA

DESDEMONA

To pa respe mwa?

LODOVIKO

Personn dan Veniz pa pou rod kwar mwa
Ler mo rakont zot seki mo'nn trouve.
Konsol li Senier; souy so larm, Afro.
Dimann li pardon.

OTELO

Dimann li pardon?

Sak larm li large nouri krokodil.
Sort divan mwa, fam!

DESDEMONA

Mo ale Senier!

Mo prezans isi fer twa ankoler.

LODOVIKO

Enn madam dosil. Senier Otelo
Dir li retourne.

OTELO

Eta fam laba!

DESDEMONA

Wi, mo bienneme!

OTELO

Ki ou'anvi ar li Sir Lodoviko?

LODOVIKO

Mwa mo Zeneral?

OTELO

Mo madam bien soup.

Ou kapav tourn li manier ou anvi.

Tourne, tourne matoupi

Matoupi se bien tourne.

Lor plore peyna so segon isi.

Li dosil, pliyab, li obeisan

San pour san – pa'nn dir twa plore? Plore! -

Sa let la Sir, dir mwa retourn Veniz.

- Pa finn fek dir twa bez sime ale?

Aktris manti dan zwe rol! -

Sir, mo aksepte lord ki finn donn mwa.

Mo retourn Veniz. - Twa sort la, ale -

DESDEMONA SORTI

Donn Kasio mo plas. Li abitie sa.

Vinn dine kot mwa. Bavant ansaler!

LI SORTI

LODOVIKO

Eski samem sa, enn Afro bien nob

Ki gouvernman Veniz ti donn foul paver?

Eski samem sa, pa les emosion

Kabos larezon? Eski samem sa,

Ki gard so sanfrwa dan adversite?

YAGO

Sir Lodoviko, li finn bien sanze.

LODOVIKO

So latet pa bon? Li paret toktok.

YAGO

Li seki li'ete. Mo pa pou dir plis.

Mo dimann bondie redonn li lagras.

LODOVIKO

Li finn bat so fam!

YAGO

Mo priye bondie
Fer ki so violans napa depas sa.

LODOVIKO

Li'abitie bate? Ousa let Veniz
Finn debalans li, fer li vinn enn lot.

YAGO

Pardonn mwa Senier, pa fer mwa koze;
Pa fors mwa parle seki mo kone.
Meyer ou gete seki ou trouve
Olie ekout mwa. Obzerv so manier,
Pran ou desizion.

LODOVIKO

Aster mo sagren mo'nn fer li konfians.

ZOT TOU SORTI

AK 4 SENN 2

DAN SIP; ENN LOT LASAM DAN SATO

OTELO EK EMILIA RANTRE

OTELO

Ou pa finn trouv nanye?

EMILIA

Ni trouve, ni tande, ni soupstone.

OTELO

Zame finn trouv li ek Kasio ansam?

EMILIA

Wi, san ki ena kiksoz anormal;
San ki mo finn tann parol ki golmal.

OTELO

Pa dir mwa zame zot ti mirmire!

EMILIA

Ni zot mirmire, ni sey bayant mwa.

OTELO

Pa finn dimann ou al fer komision?

EMILIA

Non zame Senier.

OTELO

Konportman bizar!

EMILIA

Mo donn garanti

Ki Madam onet. Si ena doutans
Ki minn ou lespri, efas li Senier;
Si kikenn finn met pwazon dan ou krann,
Bondie pini li, Bondie modi li.
Si li pa onet, lor later peyna
Okenn fam onet. Seki paret pir
Anfet pouritir.

OTELO

Al dir li vini!

EMILIA SORTI

OTELO

(*ar limem*) Li paret onet! Eski mama-poul
Pou les nou kone tou so tranzaksion?
'Matant' dan 'mezon' priye kouma sen
Pou kasiet pese.

DESDEMONA EK EMILIA RANTRE

DESDEMONA

Senier Otelou, ou ti pe rod mwa?

OTELO

Vinn isi piti!

DESDEMONA

Ki pe ariv ou?

OTELO

Mo get to lizie. Fixe mo figir!

DESDEMONA

Mo pa konpran ou.

OTELO

(*ar Emilia*) Twa matant mezon,
To konpran louvraz. Kan pe fongoyo,
Ferm laport-lafnet e anpes kirye
Koste pou louke. Grate, ale vit!

EMILIA SORTI

DESDEMONA

Mo sipliy ou Senier lor mo zenou.
Expalik mwa kifer ou manier'nn sanze.
Ou ton anflame, pa konpran kifer.

OTELO

Ki vmemem to'ete?

DESDEMONA

Ou madam marye; lwayal ek fidel.

OTELO

Ale fer serman; direk dan lanfer.

Amwen parski to paret anzelik
Lisifer gagn per met twa dan kazot.
Pinision double: Fer serman to prop!

DESDEMONA

Bondie konn tou nou sekre.

OTELO

Li konn bien

To finn fer fos.

DESDEMONA

Fer fos? Ar kisannla?

Kan? Kotsa?

OTELO

To fer vadire to'enn sen.

DESDEMONA

Senier Otelò, kifer ou plore?
Eski mo lakoz ou larm pe koule?
Si ou soupsonne mo papa fotif
Ki ou oblize retourn dan Veniz
Mo pa so konplis. Si li ou ennmi,
Li mo ennmi 'si.

OTELO

Mem si koumadir

Bondie ti desid pou avoy lapest
Dan mo douniya; desid pou plonz mwa
Dan pit povrete, mo sir mo ti pou
Nouri lesperans dann enn kwen mo nam.
Mem ler mo finn vinn enn mahaboufon
Ki dimoun riye, kapav manz mo kou.
Me kan basen kot mo vers dile pir
Vinn dilo pouri kot krapo fer vis,
Pasians, lesperans vit-vit mont lor pie
E anz dan lesiel gagn kouler lanfer.

DESDEMONA

Mo'espere Senier ou pa pe viz mwa!

OTELO

Kouma mo pou viz mous-nwar dan baydoun?
Zoli belzaminn ki pous kot latrinn?
Mo modi sa zour ti donn twa nesans.

DESDEMONA

Ki pese mo'nn fer, mo mem pa kone?

OTELO

Zoli papie blan, blan imakile,
Zis bon pou ekrire 'piten ipokrit'?
"Ki pese mo'nn fer?" Anbon! Pa kone

Ki pese to'nn fer! Si mo pronons zis
Enn bout to pese, mo lalang kloze.
"Ki pese mo'nn fer?" Lesiel bous nene;
Lalinn ferm lizie; mem labriz vang-vang
-So kafe peyna triyaz- al kasiet
Telman li onte. "Ki pese mo'nn fer"?
Piten ipokrit!

DESDEMONA

Kalomni, Senier!

OTELO

To pa enn piten?

DESDEMONA

Serman lor Labib!

Mo lwayal, fidel. Zis mari marye
Ki gagn drwa tous mwa. Mo pa enn vang-vang,
Laryaz ou piten.

OTELO

To pa donn chana?

DESDEMONA

Aret tortir mwa!

OTELO

Pa fasil ar li!

DESDEMONA

Bondie protez nou!

OTELO

Pardonn mwa madam!

Mo ti kwar ou enn gran piten Veniz
Ki'nn frang Otelo. Lergete ou enn
Makrel dan loka. "Ki pese mo'nn fer"?

ENN RIYE FOUTAN

EMILIA RANTRE

Mo finn tir enn kou. Ala to pitay.

LI SORTI

EMILIA

Kifer li koumsa, Madam? O Madam
Kifer ou lizie larme?

DESDEMONA

Lapousier.

EMILIA

Madam Otelo, ki pe arive?

DESDEMONA

Ar kisannla?

EMILIA

Be ar misie, Madam.

DESDEMONA

Ki misie?

EMILIA

Ou misie, Madam.

DESDEMONA

Zero!

Mo peyna misie. Mo pa pou plore.
Mo pa pou reponn. Si mo'le reponn,
Mo larm pou koule. Rann mwa enn servis:
Ler to ranz lili, met mo dra nipsial.
E dir to mari mo bien bizen li.

EMILIA

Tou anbalao!

LI SORTI

DESDEMONA

Mo kwar mo merit seki ariv mwa.
Mo pli ti defo gran kouma montagn.

YAGO EK EMILIA RANTRE

YAGO

Ou ti pe rod mwa? Ki mo kapav fer?

DESDEMONA

Mo pa'nn abitie gagn zoure koumsa!

YAGO

Mo pa pe konpran. Ki finn arive?

EMILIA

Senier Otelo finn servi gro mo,
Zour li gro betiz, dir li enn piten.

DESDEMONA

Mwa mo koumsa mwa?

YAGO

Kouma kwa Madam?

DESDEMONA

Kouma seki ou madam finn fek dir.

EMILIA

Li'nn tret li piten! Mem enn mandian sou
Zame koz koumsa mem ar so metres.

YAGO

Kifer li'nn dir sa?

DESDEMONA

Pa kone. Mo sir mo pa koumsa, mwa.

YAGO

Pa plore, pa plore, Madam.

EMILIA

Li ki finn refiz demann gran fami;
Perdi so papa, pei ek kamwad
Pou gagn tit piten? Kapav pa plore?

DESDEMONA

Mo lavi modi!

YAGO

Plito modi li.

Ki finn ariv li?

DESDEMONA

Kouma pou kone?

EMILIA

Seki mwa mo sir ena enn verminn,
Enn salo, salte pe sem zizani
Pou li gagn so bout. Mo sir samem sa.

YAGO

Aret koze twa. Sa pa ekziste.

DESDEMONA

Si sa ekziste, Bondie pardonn li.

EMILIA

Lakord dan likou! Enn plas dan lanfer!
Samem so rasion. Piten? Ki piten?
Ar kisannla? Kan? Kotsa? Dir foutou!
Enn mari sovaz pe brouy bann lespri.
O Senier Bondie, donn dimoun onet
Enn fwet pou nou fwet bann verminn rachas
Depi barlizour ziska fer nwar net.

YAGO

Bous labous! Trankil!

EMILIA

Be les zot tande.

Pa bliye, Yago, ti'ena enn makro
Ki ti fer twa kwar ki mwa ek Afro
Ti pe fongoyo.

YAGO

Aret koz nenport!

DESDEMONA

KonseY mwa Yago ki mo bizen fer

Pou ki Otelo refer mwa konfians.
Koz ar li Yago. Mo pa pe konpran
Ki pe ariv nou. Lor mo de zenou
Mo pe fer serman ki zame-zame
Ki li dan rev ousa realite,
Mo pa'nn fer erer ar kontra maryaz.
Lesiel pini mwa si mo'nn fer erer.
Dir mo bienneme mo lavi aster
Pa ena valer me nanye-nanye
Pa pou touy lamour ki dan mo leker.
Pou dir mo 'piten' mo lalang klose;
Kouma mo pou fer seki piten fer?

YAGO

Pa traka, Madam. Lavi pa fasil.
Responsabilite leta pez lour
Lor so de zepol, fatig so latet
E li tir koler lor ou.

DESDEMONA

Ou sir sa?

YAGO

Peyna lot rezon.

TANN SON TRONPET

Tronpet pe anons dine finn pare.
Bann mesaze sort Veniz envite.
Fer ou devwar Madam. Aret plore.
Tou pou rant dan lord.

DESDEMONA EK EMILIA SORTI

RODERIGO RANTRE

Ki li dir Roderigo?

RODERIGO

Mo bien kwar
Yago, ou pe fer mwa vinn enn zokris.

YAGO

Okontrer!

RODERIGO

Toulegramaten ou envant nouvo promes e touletanto mo ploy kouma kanif. Inefizinef! Pa kont
lor mwa pou bliye.

YAGO

Ekoute bayo!

RODERIGO

Mo'nn fatige ekoute sirtou parol dan vid.

YAGO

Pa korek sa!

RODERIGO

Ki pa korek? Mo pos finn kanze. Mo done mem, kado lor kado, pou ki Desdemona aksepté mo afeksion. Ase bizou pou tant enn leser kit so vwal. Ou fer mwa kwar ki madam la bien apresie me mo pe chombo mem! Chombo, anpandan!

YAGO

Korek sa!

RODERIGO

Pa korek ditou! Mwa mo kwar ena marday.

YAGO

Kwar mwa, toukorek!

RODERIGO

Mo pa kouyon mwa. Mo pe al get Desdemona, dir li tou e si li rann mwa mo bann kado, mo promet li mo pou aret agas li. Si li refize, se ou ki pou bizen peye. Mo pou chalenj ou.

YAGO

Toutswit?

RODERIGO

Mo ena enn sel parol. Mo fer seki mo dir.

YAGO

Chabas beta! Aster mo kone to enn vre zom. To ena move lopinion lor mwa me mo asir twa ki mo finn fer to louvraz korek-korek.

RODERIGO

So kontré paret pli vre.

YAGO

Mo dakor ki persepsion pa parey e to reaksion li korek. Me Roderigo, si to posed seki mo kwar to posede, setadir lide kler, determinasion ek kouraz, seswar montre to kapasite. Si dime swar to pa zwir delis laser dan lebra Desdemona, mo pa apel Yago. Lera to kapav swazir zouti pou pini mwa.

RODERIGO

Ki bizen fer? Mo espere pa ilegal.

YAGO

Ena emiser depi Veniz ki finn vinn met Kasio dan fotey Otelo.

RODERIGO

Savedir Otelo ek Desdemona pe retourn Veniz.

YAGO

Non, non, non! Li pe al Moritani ar so fam ... amwen ki so sezour isi pralonze par enn axidan ... si koumadir so ranplasan, Kasio, zwenn tase.

RODERIGO

Zwenn tase?

YAGO

Nepli kapav asiz dan fotey ... konpran? Ni dibout!

RODERIGO

E se mwa ki bizen fer louvraz la?

YAGO

Si to fer seki bizen fer, banane! Aswar li pe dine kot so piten e mo pe al zwenn li laba. Li pa ankor gagn nouvel so promosion. Si to antann li ant minwi ek enn-er, ler li sorti, to ranz so kari. Pa traka matlo, mo pou la pou apiy twa. Peyna li sape. Swiv mwa e mo pou explik twa kifer so lamor nesese. Ler pou enn louvraz sasi pe aprese. Peyna pou tike!

RODERIGO

Dir mwa tou; donn mwa tou.

YAGO

Kler sa mo kamwad!

ZOT SORTI

AK 4 SENN 3

DAN SIP; ENN LASAM DAN SATO

OTELO, LODOVIKO, DESDEMONA, EMILIA EK SERVITER RANTRE

LODOVIKO

Pa nesese akonpagn mwa.

OTELO

Non, Senier, enpe lekzersis nesese.

LODOVIKO

Bonswar madam! Mersi pou ou ospitalite.

DESDEMONA

Senier, li enn gran plezir ek loner resevwar ou.

OTELO

Enn ti promnad Senier? Desdemona!

DESDEMONA

Wi, Senier.

OTELO

To kapav al dormi. Mo pa pou tarde pou retourn lakaz. Dir servant li kapav ale. Okip tou tomem.

DESDEMONA

Wi Senier!

OTELO, LODOVIKA EK SERVITER SORTI

EMILIA

Koumadir li finn bien kalme.

DESDEMONA

Li pa pou tarde pou retourn lakaz.
Li finn dir mwa mo kapav al dormi.

Dir twa al lakaz.

EMILIA

Dir mwa al lakaz?

DESDEMONA

So lord sa Emilia. Aranz lili
E les mwa tousel. Evit lamerdman.

EMILIA

Malsans ou'nn zwenn li.

DESDEMONA

Zame koz koumsa.

Mo lamour pou li telman enportan
Ki malgre konfli – larg sa zepeng la -
Boudri, movesan, mo pa viv san li.

EMILIA

Mo finn ranz lili kouma ou ti dir.

DESDEMONA

Kan mo mor baba, anvlop mo lekor
Ar mo dra nipsial.

EMILIA

Aret fer mofinn.

DESDEMONA

Kan mo ti zanfan ti'ena enn nenenn
Ki ti amoure me so galan la
Ti abandonn li. Lavenir brize,
Li ti sant sante lor enn pie vieyfi
Ziska ki li ti nwaye dan so larm.
Sante la seswar kol lor mo memwar.
Malsans mo pa gagn letan pou sant li.
Fer vit Emilia!

EMILIA

Madam ou pa'le ou dezabiye?

DESDEMONA

Non! Plito ed mwa pou dezabiye.
Lodoviko la li enn jenntoulmenn.

EMILIA

E enn zoli boug!

DESDEMONA

Ala li koz bien.

EMILIA

Mo konn enn kikenn dan Veniz ki pa ti pou ezite mont lor Piter Bot pou gout so lalang.

DESDEMONA

LI SANTE

Enn pov jab anba enn pie zamalak
Sant sante vieyfi;
Lame lor leker, latet lor zenou
Repet vieyfi, vieyfi, vieyfi;
Larivier desann, eko so konplent,
Repet vieyfi, vieyfi, vieyfi;
So larm ki koule fer bann ros vinn mou -
Poz sa la! -
Repet vieyfi, vieyfi, vieyfi -
Fer vit, li pre pou vini -
Sant anker: mo harr pou fer ar vieyfi.
Falepa blam li, mo tousel antor -
Apri ki vini? Kisannla pe tap laport?

EMILIA

Divan sa Madam.

DESDEMONA

LI SANTE

Mo ti dir mo bienneme li fer fos.
Nou sant vieyfi, vieyfi, vieyfi!
Si mwa mo fer fos, to pou fer plis fos -
Fer vit Emilia. Mo lizie grate.
To kwar mo larm sa?

EMILIA

Pa plore, Madam!

DESDEMONA

Grandimoun ti dir. Ayo bann zom la!
To kwar Emilia ki enn fam kapav
Abiz so mari dan sa fason la?

EMILIA

Ena fam koumsa.

DESDEMONA

Eski Emilia

Pou kapav fer sa pou gagn enn trezor?

EMILIA

Pou gagn enn trezor? Tansion bien for.
Ou Madam?

DESDEMONA

Zame! Lalimier temwen!

EMILIA

Si tengn lalimier? Marenwar chom tou?

DESDEMONA

To pou fer sa pou rises materyel?

EMILIA

Si rises la gran, pri tivis tipti!

DESDEMONA

Aret badine; aret ris lakord!

EMILIA

Pa fer sa pou fanfrelis Madam. Pa pou enn tibizou nanyeditou ousa enn zoli rob. Me si koumadir enn ti endiskresion kapav donn bel zwisans pli divan? Waynot? Enn mari li mari kouyon si li lev nene akoz so fam finn servi zafer la pou fer li vinn lerwa, fer li vinn gran senier.

DESDEMONA

Pa fasil ar twa Emilia!

EMILIA

Tro boukou ipokrizi, tro boukou.
Tou manier, kan sa arive, Madam,
Se zom ki antor. Si li pa kapav
Aroz so karo, les vwazen fer li;
Si zalouzi fer li vinn tiranik;
Si pou wi, pou non, li nek lev lame
Nou fam nou bizen konn regle zot kont.
Zom bizen konpran ki fam 'si ena
Seki zom ena. Kan zom fann pikan
Andeor lakaz, kifer li fer sa?
Parski pa kapav remanz mem kari
Gramaten, tanto? Nou 'si nou parey!
Dir zom tret nou bien. Kan enn fam fane
Se parski so zom finn fane avan.
Nou aprann ar zot! Nou fer kouma zot!

DESDEMONA

To servi lemal pou geri lemal?
Servi lebien, Emilia, pa lemal.

ZOT SORTI

AK 5 SENN 1

DAN SIP; DAN LARI ASWAR

YAGO EK RODERIGO RANTRE

YAGO

Kal deryer miray, li pre pou vini.
Prepar to lepe pou li rod enn vant.
Pa per piti, mo la koste ar twa.
Swa monte, swa desann – swa sa, swa lot.
Tini ferm babou, napa les sape.

RODERIGO

Pa les mwa tousel; kapav bizen led.

YAGO

Si mo per ki to la! Pa bizen per!

YAGO SORTI

RODERIGO

Mo pa kone kifer mo pe fer sa;
Bizen rekonet li fer mwa trouv kler.
Zis enn lavi. Enn kout lepe, adie!

YAGO

(ar limem) Mo finn frot so boubou, fer li sansib.
Aster gopia la pe zwe kokderas.
Si li touy Kasio ou Kasio touy li;
Si toulede mor se mwa ki venker.
Si gopia sape li pou dimann kont,
dimann ranboursman – mo finn bien tor li.
Li bizen kaykoun. Si Kasio sape
Mwa ki pou soufer parski so grander
Rekta fer mwa gagn noze, maloker.
Anplis nene plat kapav kas lakle,
Rakont so lietnan tou mo manigans.
Li 'si bizen mor! Shouuut! Ala li vini!

KASIO RANTRE

RODERIGO

So bataz mem sa! Ala mo vini!

LI PIK KASIO

KASIO

Sans mo manto finn protez mo lekor.
Sinon mo fini. Nou get to manto!

KASIO BLES RODERIGO

RODERIGO

Ayo mama! Li finn touy mwa! Ayoooo!

YAGO RANTRE, LI BLES KASIO, LI SOVE

KASIO

Mo finn bien blese. Osekour! Ed mwa!

OTELO RANTRE

OTELO

(ar limem) Lavwa Kasio sa. Bravo mo Yago.

RODERIGO

Pese pey lor later.

OTELO

(ar limem) Pa manti!

KASIO

Osekour! Ed mwa! Apel enn dokter.

OTELO

(ar limem) Kasio pe pey so pese. Ah Yago
To enn jak, mo frer. Sa ki apel frer!
Li vanz ditor ki zot finn fer so frer.
Madam, to galan pe manz lapousier.
To tour pe vini. Tanto to kone!
To mazik nepli marse. To lili
Bisagn ar vis pou gout to prop disan.

OTELO SORTI

LODOVIKO EK GRASIANO RANTRE

KASIO

Osekour! Ed mwa! Personn pa tann mwa?

GRASIANO

Ena kikenn andifikilte.

KASIO

Osekour!

LODOVIKO

Kikenn pe kriye!

RODERIGO

Ayo salte la!

LODOVIKO

Ena plis ki enn. Tro danzere sa.
Kapav enn piez sa. Anou rod ranfor.

RODERIGO

Personn pa tande? Ayoooo!

LODOVIKO

Hen, ankor mem zafer!

YAGO RANTRE. LI PE SARYE ENN LALANP

GRASIANO

Ala enn dimoun dan so lenz dormi, ar zarm ek lalanp.

YAGO

Ki pe pase la? Ki pe rod sekour?

LODOVIKO

Pa kone.

YAGO

Pa finn tann kikenn kriye?

KASIO

Isi! Vinn isi!

YAGO

Ki finn arive?

GRASIANO

Mo kwar zom Otelo sa.

LODOVIKO

Limem. Enn dimoun extra serye.

YAGO

Kisannla ki dan agoni?

KASIO

Yago! Bondie beni! Ed mwa Yago.
Enn tret finn pik mwa.

YAGO

Ou sa mo Lietnan? Kot sa sovaz la?

KASIO

Enn laba ater. Li pa pe bouze.

YAGO

Twa salte verminn! (*ar Lodoviko ek Grasio*) Donn mwa enn koudme!

RODERIGO

Osekour!

KASIO

Bandi sa. Li mars ar zot!

YAGO

Kriminel! Asasen! Ala pou twa!

LI TOUY RODERIGO

RODERIGO

Satan! Lisien! Mo modi twa Yago.

LI TOM SEK

YAGO

Atak dimoun dan nwar? Voler! Taker!
Leve tou dimoun! Jab pe fer piknik!

LODOVIKO EK GRASIANO SORTI DAN NWAR

Ki zot ete zot? Bon ousa move?

LODOVIKO

Mo sir ou kone.

YAGO

Sir Lodoviko!

LODOVIKO

Limem sa, monwar.

YAGO

Ed mwa grandimoun, zot finn bles Kasio.

GRASIANO

Kasio?

YAGO

Ki nouvel mo frer?

KASIO

Pa santi لازم.

YAGO

Ayo mo bondie! Montre lalimier.

Mo atas blesir la ar mo semiz.

BIANGKA RANTRE

BIANGKA

Ki finn arive? Kikenn finn kriye.

YAGO

Li ki finn kriye.

BIANGKA

Kasio, mo Kasio!

Mo gate Kasio, ki finn ariv twa?

YAGO

Piten bienkoni! Kasio ou kone
Kisannla sa ki'nn atak ou, bles ou?

KASIO

Non.

GRASIANO

Mo sagren finn ariv ou sa. Mo ti pe rod oumem.

YAGO

Kikenn pret enn sang pou atas لازم.
Rod enn palanken pou fer sarye li.

BIANGKA

Li pe tom febles. Kasio mo Kasio!

YAGO

Get sa laryaz la. Li kapav konplis.
Pa trakase, mo pou ed twa Kasio.
Ekler par isi. Enn kadav parter?
Mo get so figir. Ayo mo mama!
Roderigo sa. Ayo mo bondie!

GRASIANO

Roderigo, sitwayen dan Veniz?

YAGO

Limem. Ou konn li?

GRASIANO

Biensir mo konn li.

YAGO

Misie Grasiano! Mo'nn fane ankor!
Pardonn mo manier. Mo tro boulderse.

GRASIANO

Mo kontan trouv ou.

YAGO

Kasio, tini ferm.

Kot palanken la?

BANN SERVITER RANTRE AR ENN PALANKEN

Pran Kasio ale.

Mwa mo'al rod enn dokter. (*ar Biangka*) Tansion twa fam!
Kasio, dimoun ki finn mor mo kamwad.
Ki ti'ena ant zot?

KASIO

Mo mempa konn li.

YAGO

(*ar Biangka*) To per mo may twa? - Sarye zot ale!

ZOT MET KASIO DAN PALANKEN E ZOT SARYE KADAV RODERIGO, SORTI.

Pa ale misie. Twa fam enfidel,
To bien trakase. To lame tranpe.
E voutot get bien so regar koupab!
Mo konsey zot vey li bien. Li koupab.
Mo kone kouma pou fer li koze.

EMILIA RANTRE

EMILIA

Ayo ki maler! Ki finn arive?

YAGO

Finn atak Kasio ler ti pe fer nwar.
Roderigo parmi. Lezot finn tir.
Kasio bien blese, Roderigo mor.

EMILIA

Kasio finn blese? Enn bon dimoun sa!

YAGO

Louvraz bann laryaz. Twa mo Emilia
Al dimann Kasio kot li ti ete
Avan ensidan. (*ar Biangka*) Kifer to tranble?

BIANGKA

Kasio ti kot mwa. Mo pa pe tranble.

YAGO

An, li ti kot twa! Aster vinn ar mwa.

EMILIA

Twa vilen piten!

BIANGKA

Mo pa enn piten. Si mo enn piten,
To 'si to piten.

EMILIA

To dir mo piten? Twa move makrel!

YAGO

Bann grandimoun, nou al okip Kasio.
Twa piten, aret rakont nou zistwar.
Dir laverite, ki finn traverse.
Twa Emilia vit al dan sitadel
Pou enform Zeneral ek so madam
Seki pe pase. (*ar limem*) Zordi swar mo kwar
Swa sonn laviktwar swa sonn dezespwar.

ZOT SORTI

AK 5 SENN 2

DAN SIP; DAN LASAM DESDEMONA

OTELO RANTRE. LI PE SARYE LALANP. DESDEMONA LOR LILI

OTELO

Samem larezon; samem lazistis;
Pa nesaser detay, O! inosans.
Samem nesaser. Pa pou'ena disan;
Pa pou'ena blesir ki rwinn lapo kler,
Poli kouma marb. Me li bizen mor
Sinon li pou tray konfians lezot zom.
Tengn lalimier avan tengn lalimier.
Si mo tengn lalanp, kapav ralim li;
Me ler mo finn tengn to prop lalimier,
Pa ena sime pou mo ralim li.
Kan mo'nn kas enn roz, enposib pou mwa
Pou fer li reviv. Roz la pou fane.
Les mo santi li vivan lor so brans.

LI ANBRAS DESDEMONA

O souf parfime! Pa fer lazistis
Perdi so balans. Ankor enn tiba.
Pa sanze. Res koumsa apre lamor.
Mo touy twa dabor, fer lamour apre.
Enn dernie tiba. Badou mertriye.
Mo larm pou koule; larm ki donn lamor.
Mo tristes sakre touye ar lamour.
Ala li leve!

DESDEMONA

Twa sa Otelò?

OTELÒ

Wi, Desdemona.

DESDEMONA

To pe vinn dormi?

OTELÒ

To'nn fer lapriyer?

DESDEMONA

Wi, mo Senier.

OTELÒ

Si to'nn fer enn pese
Ki fer lesiel plore, dimann pardon.

DESDEMONA

Pa bon koz koumsa.

OTELÒ

Dimann pardon vit!
Mo donn twa letan pou to sov to nam
Ler mo vinn touy twa.

DESDEMONA

Ou pe koz touye?

OTELÒ

Wi.

DESDEMONA

Senier Zezi, ed enn pov peser.

OTELÒ

Amenn.

DESDEMONA

Savedir ou pa pou touy mwa.

OTELÒ

Kwar samem.

DESDEMONA

Ou fer mwa gagn per Senier.

OTELO

Regret to pese.

DESDEMONA

Pese mo peyna
Me boukou lamour.

OTELO

Lamour va touy twa.

DESDEMONA

Lamour pa touye. Lamour donn lavi.
Ou mord ou lalev? Ou bien ankoler.
Mo priye Bondie ou pa pe vinn tir
Ou koler lor mwa.

OTELO

Shooout! Aret bouze!

DESDEMONA

Ki ou sarz kont mwa? Ki akizasion?

OTELO

Mouswar mo'nn donn twa, to finn donn Kasio.

DESDEMONA

Ayo! Sa zame! Dimann li, Senier.

OTELO

Atansion parzir! Santans kapital!

DESDEMONA

Ou'nn desid pou touy mwa?

OTELO

Ekzekision!

Regrete, konfese ek repantir!
Tansion! Pa fer serman pou anbet ziz.
Verdik lozik; santans sakre: lamor.

DESDEMONA

Bondie protez mwa! Ena enn sel zom
Dan mo lavi e peyna relasion
Ant mwa ek Kasio. Mo pa finn donn li
Okenn souvenir. Serman lor Labib!

OTELO

Mansoz! Parzir! Mo finn trouv mo mouswar
Ar mo de lizie dan lame Kasio.
Parzir sou serman. Fam ki to pe fer?
Sakrifis vinn mert? Ar mo de lizie
Mo finn trouv mouswar.

DESDEMONA

Mo pa ti donn li,
Mo ti perdi li. Sirman li'nn trouv li,
Li finn ranas li. Fer li vinn isi.
Li pou konfese.

OTELO

Li finn konfese.

DESDEMONA

Ki li'nn konfese?

OTELO

Zot fer tranzaksion.

DESDEMONA

Nou'ena enn liezon?

OTELO

Samem.

DESDEMONA

Divan mwa

Poz li kestion la.

OTELO

So lagel bouse.

Mo fidel Yago finn fer travay prop.

DESDEMONA

Zot finn touy Kasio? Zot bann kriminel.

OTELO

Si sak bren seve lor latet Kasio
Ti ena lavi, mo dezir vanzans
Ti pou manz vant plen.

DESDEMONA

Kikenn ki'nn tray li, pe rwinn mo lavi.

OTELO

E move piten, to plor so lamor?

DESDEMONA

Pa touy mwa Senier. Mo kit ou lakaz.

OTELO

Move fam piten!

DESDEMONA

Pa fer sa zordi, dime ou fer li.

OTELO

Aret fer to senn!

DESDEMONA

Donn mwa trant minit...

OTELO

Lepe lazistis pa kapav atann.

DESDEMONA

...pou fer lapriyer.

OTELO

Tro tar pou atann.

DESDEMONA

Senier Zezikri, protez mo lavi!
Osekour Bondie!

OTELO TRANGLE DESDEMONA

EMILIA

(*andeor lasenn*) Senier, senier ouver laport la.

OTELO

Ki sa tapaz la? To pa ankor mor?
Pou to pa soufer, les mo fini twa.

EMILIA

(*andeor lasenn*) Senier, silvouple, ouver laport la.

OTELO

Kisannla sa?

EMILIA

(*andeor lasenn*) O Senier mo bien bizen koz ar ou.

OTELO

Wi, Emilia sa – Atann mo ouver!
Li pa pe bouze, pa pe respire.
Sirman Emilia pe vinn anons nou
Ki Kasio finn mor. Mo les li rantre?
Ala li bouze. Non. Ki bizen fer?
Mo sir Emilia pou rod koz ar li.
Kouma pou anpes li koz ar mo fam.
Mo fam? Ki fam? Mo peyna fam. Ayo!
Ki mo finn al fer? O mons marenwar
Ouver to lagel, aval lalimier.

EMILIA

(*andeor lasenn*) Silvouple Senier, les mo koz ar ou.

OTELO

Les mo ris rido. Rantre Emilia.

LI OUVER LAPORT

Ki sa tapaz la?

EMILIA RANTRE

EMILIA

Ayo mo Senier, bel-bel kafouyaz.

OTELO

Kafouyaz? Dimoun finn vinn fou. Plennlinn!

EMILIA

Kasio finn touy Misie Roderigo.

OTELO

Touledé finn mor?

EMILIA

Non, Kasio vivan.

OTELO

Kasio pa finn mor? Vanzans vinn amer.

DESDEMONA

Sap mo lavi.

EMILIA

Kisannla pe dir sa?

OTELO

Ki zafer?

EMILIA

Koumadir lavwa Madam.

LI AVANS RIDO OTOUR LILI

Ayo mo mama! Madam Oteló

Dir mwa ki pou fer. Madam reponn mwa.

DESDEMONA

Mo pa malprop mwa, mo pa malang mwa.

EMILIA

Ki sa sovaz ki finn fer sa krim la?

DESDEMONA

Personn. Momem sa! Dir mo Oteló

Mo kontan...

LI MOR

OTELO

Kisannla finn touy mo Desdemona?

To finn bien tann li dir ki pa mwa sa.

EMILIA

Wi. Mo bizen enform lotorite.

OTELO

Mantez la! Li pou brile dan lanfer.

Ar mo de lame, mo finn trangle li.

EMILIA

Ankor enn martir! Ou pir ki Satan.

OTELO

Li finn kas kontra, polie nou lili.

EMILIA

Pa vre sa, ditou. Mansonz satanik.

OTELO

Li enn dilo tret.

EMILIA

To enn dife fou.

Madam ti fer fos? To finn touy enn anz.

OTELO

Kasio ti fouy li. Dimann to mari.
Bondie pini mwa si mo pa'nn fer sa
Pou konbat pese. Dimann to mari.

EMILIA

Mo mari?

OTELO

Wi, dimann Yago, Yago to mari.

EMILIA

Mo mari finn dir ou li finn tronp ou?

OTELO

Wi, ar Kasio. Si li pa ti fane
Mo ti pou gard li mem si ti donn mwa
Anesanz enn diaman groser later.

EMILIA

Yago finn dir sa?

OTELO

Limem ti premie
Pou ouver mo lizie. Enn bon dimoun
Ki pa pou les lamar polie pirte.

EMILIA

Mo mari?

OTELO

Aret repet "mo mari" kouma'nn fol!

EMILIA

Ayo Madam! Lemal finn fann rimer
Pou detrir lamour. Mo mari, ou dir?
Li finn dir ki ou madam enfidel?

OTELO

Wi, wi, wi, to mari mem finn dir sa.
Konpran mwa foutou! To mari, Yago,
Yago brav, onet. To mari, Yago.

EMILIA

Si Yago finn dir sa, li enn manter.
Madam zame ti pou tray so promes.

OTELO

Ki to dir?

EMILIA

Ou va rann kont ar Bondie.
Ou pa merite gagn enn fam koumsa.

OTELO

Tansion! Balans lalang avan koze.

EMILIA

Pa kwar mo per ou. Misie ou'enn pagla!
Veritab nenport. Ramas ou lepe.
Mo pou rakonte krim ki ou finn fer.
Osekour! Ed nou! Afro dan Veniz
Finn touy mo patronn. Trap mertriye la.

MONNTANO, GRASIANO EK YAGO RANTRE

MONNTANO

Ki pe arive? Dir mwa Zeneral.

EMILIA

Ala to la twa! Yago ki to'nn fer?
Rakont zistwar. Fer dimoun touy dimoun.

GRASIANO

Ki finn arive?

EMILIA

Si to enn vre zom, mat ar sa boug la
Ki pe akiz twa, dir ki to finn dir
Ki Desdemona ti fer so piten.
Mo pa'le kwar ki to'nn kapav dir sa.
Koze mo dir twa!

YAGO

Mo finn zis dir li
Seki mo kone. Li ki responsab
Seki li li'nn fer.

EMILIA

Eski to'nn dir li Madam ti fer fos?

YAGO

Wi.

EMILIA

Mansonz! Manter! Eski to'nn dir li
Madam finn fer fos dan lebra Kasio?

YAGO

Madam ek Kasio ti galan-metres.

Emilia, mo dir twa bous to lagel!

EMILIA

Non! Mo bizen koze! Madam finn mor.
Enn kriminel finn touy li lor lili.

TOU DIMOUN

Pa vre!

EMILIA

To mansonz Yago finn amenn maler.

OTELO

Laverite sa!

GRASIANO

Bien bizar tousa!

MONNTANO

Orer! Orer! Orer! Ayo papa!

EMILIA

Lagign, mofinn, trazedi, katastrof!
Enn sovaz mofinn, enn move lagal
Finn touy bote, bonte ek inosans.
Prefer mor aster.

YAGO

Fol! Retourn lakaz.

EMILIA

Grandimoun ekout mwa. Li mo mari.
Mo pa pou ekout li zame, zame.
Non Yago. To lakaz pa mo lakaz.

OTELO

Ayo mo mama!

LI ZET SO LEKOR LOR LILI

EMILIA

Kriye, plore ziska ou mor Misie.
Ou finn touy pli bon dimoun lor later.
Aster marenwar pou fer so fezer.

OTELO

Li ti enn trenez! Ou, ou enn tonton;
Ala ou nies la. Ar mo de lame
Mo finn koup so souf pou leternite.
Tousa kapav paret enn krim orib...

GRASIANO

Enn sans to papa finn mor avan sa!
Deza to maryaz O Desdemona
Ti fer so lavi vinn bien-bien frazil.
Si li ti vivan mo sir li ti pou

Les ensten dominn lalwa ek lafwa;
Pran sime lemal ki amenn larwinn.

OTELO

... laverite se ki li ek Kasio
Ti pe fer pese gramaten, tanto.
Les Yago koze. Madam la ti donn
So galan Kasio souvenir presie
Ki mo ti donn li kouma souvenir
Mo lamour pou li. Mwa mo finn trouv sa
Dan lame Kasio. Mouswar mo papa
Ti donn mo mama, ki mo ti donn li.

EMILIA

Ayo Bondie! Pa dir mwa. Salte la!

YAGO

Twa bous to lagel!

EMILIA

Mwa bous mo lagel? Zame. Ekout mwa.
Mo pou dir zot tou. Tou jab dan lanfer
Pa pou kapav anpes mwa dir zot tou.

YAGO

Emilia choupchap, retourn to lakaz.

EMILIA

Ferfout ar twa!

YAGO TIR SO LEPE, MENAS LI

GRASIANO

Eh! Vre zom pa bat fam!

EMILIA

Afro tilespri! Les mo rakont zot
Zistwar mouswar la. Mo ti ramas li,
Ti donn li Yago parski fatra la
Toulezour ti pe lastik mwa pou souk
Lemesan mouswar.

YAGO

Bous lagel, piten!

EMILIA

Li ti donn Kasio?

Fos! Dimann Yago.

YAGO

Pouritir mantez!

EMILIA

Mwa mantez, sovaz? Twa ki gran manter.
Otelò pagla, ou finn asasinn

Bonte inosan.

OTELO

Donn mwa enn zarm pou detrir bann verminn.

LI TIR SO LEPE, FONTS LOR YAGO; MONNTANO DEZARM LI; YAGO PROFITE POU PIK EMILIA E LI GALOUPE SORTI

GRASIANO

Madam la blese; li'nn sey touy so fam.

EMILIA

Poz mwa akote lekor mo patronn.

GRASIANO

Li'nn sey touy so fam avan li sove.

MONNTANO

Barbar danzere! Trap sa lepe la.
Mo finn ras li ar Afro. Vey laport,
Anpes li sorti. Touy li silefo.
Mwa mo pou al rod sa bezsominn la.

MONNTANO EK GRASIANO SORTI

OTELO

Mo pa vo enn merd. Enn ti gregale
Finn sezi mo zarm. Nepli res nanye.
Tou finn plat.

EMILIA

Rapel ou sante, Madam?
Eski ou tann mwa? Mo sante final
Pou kouma sante enn sign ki pe mor.
"Repet vieyfi, vieyfi, vieyfi!"
Afro modi, ou madam ti enn sen;
Li ti ador ou. Parski mo koz vre,
Mo nam libere. Mo pe mor ere.

LI MOR

OTELO

Ena enn lot zarm dan sa lasam la.
Ala li la! 'Ton mo bizen sorti.

GRASIANO

(andeor lasenn) Si ou sey sorti, mo pou anpes ou.
Pa bliye ou zarm li dan mo lame.

OTELO

Alor vinn get mwa. Pa fors mwa Tonton
Fons lor ou menlib.

GRASIANO RANTRE

GRASIANO

Ki ou'le Misie?

OTELO

Mo'ena zarm, Tonton!
Me pa bizen per. Ti'ena enn lepok
Kan ar enn lepe mo ti kapav fer
Enn larme sove. Sa Otelo la
Nepli ekziste. Enn tipti zouti
Ase pou touy mwa. Pa les mo ti zarm
Entimid personn. Ki mo lavenir?

LI AL KOT LILI

O Desdemona, mo zoli madam.
To lapo pli blan ki blan dra lili.
Zour zizman dernie bann anz pou avoy
Mo nam dan lanfer; avoy mwa griye
Dan dife. Mo finn detrir inosans.
Eski pou'ena pardon pou mo pese?
O Desdemona, pardonn mwa, gate!

LODOVIKO, MONNTANO, KASIO DAN PALANKEN E YAGO AR MENOT RANTRE

LODOVIKO

Kot sa misie ki'nn rwinn so prop lavi?

OTELO

Ala seki yer ti'apel Otelo.

LODOVIKO

Kot sa viper ki'nn rwinn zarden Bondie?

OTELO

Mo get so lipie. Li peyna sabo.
Si Lisifer sa, pa pou gagn nanye.

LI BLES YAGO AR SO LEPE

LODOVIKO

Ras lepe la!

YAGO

Mo'nn blese, mo pa'nn mor.

OTELO

Mo bien sagren twa. Dan sa lavi la
Lamor preferab. Enn liberasion!

LODOVIKO

Kimanier dimoun kouma Otelo,
Ki nou tou respe, kapav devire,
Vinn esklav lemal?

OTELO

Fer koumadir mo'enn kriminel onet
Ki pa konn laenn me kwar dan loner.

LODOVIKO

Sa bandi la finn konfes so bann krim.
Eski ou ek li ti fer plan pou touy
Onorab Kasio?

OTELO

Wi.

KASIO

Mo Zeneral, mo pa finn fer nanye
Pou merit sa sor.

OTELO

Mo kone Kasio. Mo dimann pardon.
Dimann sa boug la kifer li finn may
Mo nam imortel dan piez enfernal.

YAGO

Pa dimann nanye parski mo'nn desid
Pou aret koze.

LODOVIKO

Mempa pou priye?

GRASIANO

Tortir pou fer twa koze.

OTELO

Peyna lot.

LODOVIKO

Zeneral mo sir ou pa konn konplo
Deryer ou ledò. Nou finn gagn bann prev
Ki ti mont enn plan pou Roderigo
Touy Kasio.

OTELO

Salte la!

KASIO

Satan manti.

LODOVIKO

Ena osi prev ki Roderigo
Ti bien mekontan ar manier Yago
Me triyanger la ti may li dan lak.

OTELO

Viper san konsians. Me dir mwa Kasio
Kouma to ti gagn mouswar mo madam.

KASIO

Mo ti trouv mouswar la dan mo lasam.
Yago finn admet ki li ti zet li
Kot mwa pou sem zizani ant nou de.

OTELO

E mo'nn rant dan piez.

KASIO

Ena nouvo prev
Ki Yago finn pwagnard Roderigo.

LODOVIKO

Zeneral ou bizen demisione.
Kasio pou pran komannman sitadel.
Sa viper Yago pou al dan prizon
Ziska ki lakour desid lor so sor.

OTELO

Silvouple mesie! Zot tou bien kone
Ki finn arive. Mo pa pou dir plis.
Me dir Dik Veniz ek bann senater
Enn zour Otelò ti al dekouver
Kot Satan ti pe kasiet so mofinn.
Lerla Otelò ar so prop pwagnar
Ti pers nik pese. Koumsa!

LI PIK SO LEKER, LI TONBE, LI RANPE ZISKA LILI, ANBRAS LIPIE DESDEMONA

Mo ti anbras twa avan mo touy twa.
Aster mo anbras to lipie. Pardon
Desdemona! Pardon!

LI MOR

KASIO

Li'nn mor kouma li ti viv: enn ero!

RIDO

08.02.12